

Nepriklausoma

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr.14 (52-ji metal) • 1992 m. LIEPOS mėn. 8 d. • DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366-6220 • \$ 1-

SVEIKINAME ATLI KUSIUS IX IŠEIVIJOS LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ !

Šokio kūryba — Lietuva širdy.

ĮVYKIŲ APŽVALGA h.n.

PRANCŪZIJOS PREZIDENTAS SARAJEV'E

Panašiai kaip perversmo metu Maskvoje, atsistojęs ant tanko Boris Jelcin'as drąsiai pasipriešino toms jėgoms, kurios norėjo grąžinti sovietinę imperiją, sistema ir vergiją, nors ir žymiai mažesniu mastu, bet panašia drąsa, atsikrėdęs į daugumą ir žudomą Sarajev'ą, Prancūzijos prez. François Mitterrand parodė pasauliui, kad žmoniškumo nenustojusi Europa nėra bejausmė beprotyboms žudynėms Sarajev'e. Mitterrand'as savo 6-į valandų vizitą simboliškai pralaužė Sarajev'o apsupimą ir atvirai parėmė Bosnijos-Hercegovinos, o taip pat ir Kroatijos, ir Slovėnijos nepriklausomybę.

Nors teroristinių serbų gaujų vadas, atsitiktinai susitikęs aerodrome su Mitterrand'u tvirtino, kad serbai aerodromą atidavė Jungtinių Tautų taikos daliniams, tą tvirtinimą paneigė bosniečiai ir vizito pabaigoje prasidėjęs aerodromo apšaudymas. Jo metu Prancūzijos prezidentas buvo priverstas ieškoti saugesnės vietos. Prieš išskrisdamas į Kroatijos Split miestą, prez. Mitterrand'as pažadėjo 300.000-ii Sarajev'o gyventojų, kurie jau negali susisiekti su pasauliu kelis mėnesius, siųsti lėktuvais nuolatinę pagalbą maistu ir medicininiams reikmenims. Panašų blokados pralaužimą lėktuvais planuoja ir Amerika. 800 kanadiečių karių, kurie sudaro taikos dalinį ir šiuo metu dar yra Kroatijoje, užims Sarajev'o aerodromą ir jį gins ginklais, jei tai būtų reikalinga.

Tuo tarpu Belgrad'e šimtą tūkstantinės minios demonstruoja ir reikalauja, kad dabartinė prokomunistinė vyriausybė atsistatytintų ir būtų išrinkta kita, kuri pradėtų derybas su atsiskyrusiomis nuo Jugoslavijos respublikomis. Belgradiečiai mato, kad pasaulio opinija jų vadus, bandančius žudynėmis išlaikyti "Didžiąją Jugoslaviją", arba norinčius sulipdyti "Didžiąją Serbiją" šimtanuosimtiniai pasmerkė. Pastaraisiais duomenimis nuo Jugoslavijos tarpusavio karo pradžios jau yra žuvę bent 8.000 žmonių ir daug

kartų daugiau sužeista, nekalbant apie suniokotus miestus ir sudegintas gyvenvietes. Visa tai atstatyti užtruks dešimtmečius, o istorinius paminklus, kurių Kroatijos ir Bosnijos miestuose buvo gausu, vargu kas sugebės atstatyti.

DARBIEČIŲ PARTIJA LAIMĖJO IZRAELIO RINKIMUS

Dabartinio Izraelio min. pirmininko Yitzak'o Shamir'o LIKUD partija, remiama kraštutinių dešiniųjų ir religinių fundamentalistų grupelių, pralaimėjo rinkimus. Laimėjo Darbiečių /Labor/ partija, turėjanti parlamente (Knesset'e) 44 vietas, vadovaujama Yitzak Rabin'o, buv. min. pirmininko ir generolo, laimėjusio Septynių Dienų karą. Šią partiją remia Meretz blokas su 12 vietų ir Izraelio-Arabų partija su 5 vietomis. Viso susidaro 61 vieta, taigi 120-ties vietų parlamente laimėta absoliučia dauguma. Tuo tarpu Shamir'o Likud partija telaimėjo 32 vietas, jį rėmusios Tsomet ir MoleDET partijos 11 vietų.

Kraštutinės trys religinės grupuotės laimėjo dviem mažiau negu anksčiau - 16 vietų. Jos pralaimėjusios parlamente ir nusverdavo Izraelio politikos svarstykles. Shamir'as, kaip jis pats prisipažino po pralaimėjimo suteiktame pasikalbėjime, nė nemanė rimtai tartis su palestiniečiais. Anot jo, jo tikslas buvo nutęsti derybas bent dešimtmetį ir tokiu būdu taip apgyvendinti žydais arabų žemes, kad nereikėtų, anot jo, duoti kitiems nei incho okupuotųjų teritorijų. Shamir'as ir kraštutiniai dešinieji svajojo apie "Didžiąją Izraelį". Tuo tarpu Rabin'as savo rinkiminėje programoje skelbė tuojau sulaukysiant naujų gyvenviečių statybą okupuose arabų žemėse, suteiksias palestiniečiams vietinę autonomiją (ne nepriklausomybę), kad tam tikroje teritorijoje jie galėtų tvarkyti savo administracinius poreikius, tačiau ne krašto apsaugą ir užsienio politiką. Komentatoriai pastebėjo, kad Rabin'as norįs kaip galima greičiau gauti JAV sulaikytąją 10-ies milijonų dolerių paskolos garantiją.

Ar palestiniečiai su tokiais Rabin'o planais sutiks, paaiškės kai netrukus prasidės derybos, kurias Rabin'as taip pat pažadėjo paspartinti. Kiekvienu atveju, Rabin'as ir jį remiančios koalinės partijos iš principo sutinka atiduoti palestiniečiams dalį užimtųjų arabų žemių ir suteikti dalinę autonomiją. Shamir'o vyriausybė apie tai nė kalbėti nenorėjo.

Siekdamas sustiprinti savo daugumą parlamente, Rabin'as nori darbiečių politinę programą pastūmėti kiek labiau į centrą, kad prie jo planuojamos koalinės vyriausybės sudarymo prisidėtų ne tik tai Tsomet partija, bet ir bent viena iš religinių, ne sionistiškų tendencijų, partija.

/nukelta į 2 psl...../

APIE ŽEMĖ PAVOJUJE KALBĖJO V. LANDSBERGIS JT KONFERENCIJOJE, BRAZILIJOJE

/ LIETUVOS RESPUBLIKOS AT Pirm. VYTAUTAS LANDSBERGIS, dalyvaudamas Jungtinių Tautų Aplinkos ir Vystymosi Konferencijoje, Brazilijoje, Rio de Janeiro mieste, pasakė kalbą, kurios tekstą perspausdiname iš "Europos Lietuvio", gavusio ją faksu per Lietuvos Misiją JTO. Red. /

Prieš ketverius metus, 1988m. birželį, Lietuvoje kilo pertvarkos arba reformų Sąjūdis, kuris neprievartinės, neginkluotos, politinės kovos būdais stebėtinai greit atkūrė paverptos šalies nepriklausomybę.

Tada, 1988m. Vilniuje buvo pagamintas dokumentinis filmas, kurį užsakė dar Maskvos TV, tačiau jo nerodė. Filmas vadinosi "Kieno yra mūsų žemė?" Jo pabaigoje mes matėme seną ūkininką, kuris vėl atgavo savo žemę, prieš 40 metų atimtą sovietų valdžios. Ūkininkas ėjo žemę ir arė, rankindis tvirtai laikydamas senovišką plūgą kurį traukė ne arklys, bet... traktorius! Paradoksas ir kartu racionalus sprendimas, neturint arklio ir negaunant šiuolaikinių žemės ūkio padargų. Tokia ūkio realybė... Tačiau didžiausia dvasinė, net egzistencinė prasmės realybė buvo to seno žmogaus susikaupęs laimingas veidas ir akys. Jis vėl eina savo žemę, jis vėl gyvena!

Tokie žmonės visada kultivavo žemę, gerino ją ir gražino, bet nenaikino.

Lietuvos žemę po Antrojo pasaulinio karo naikino sovietų ideologija ir kolonijinė politika, taip pat ekologinis akumas ir prievartos instinktai.

Prievarta prieš gamtą, prieš gyvybę, prieš gyvenimą. Šiandienos prioritetas prieš rytdieną darė mano kartos žmonėms nesulaikomai slenkančios globalinės katastrofos išpūdį. Ir iš to išpūdžio, iš to šaltinio, greta kitų, galų gale kilo mūsų pasipriešinimo, gelbėjimosi ir išsivadavimo judėjimas... Bet kildavo ir visai fatališki minčių apie žūtutinę planetos kovą su viena jos gyventojų rūšimi - žmonėmis. Jeigu žmonėms, atrodo, skirta sunaudoti, suvalgyti savo planetą, kaip vabalai suvalgo medžio lapus, tai ir planeta turėjo gintis. Kuo? - katastrofomis, klimato kitimu, ozono skylėmis ir pačių žmonių beprotybe. Nejaug žmogus tėra žemės planetos liga? - klausdavome vieni kitų. Nejaug žemė pasveiks tik tada, kai nusikratys žmogaus?

Ir tokios globalinio fatalizmo mintys keldavo norą priešintis dalykų eigai.

Mes kovojome dėl nepriklausomybės, suvokdami ją kaip atsakomybę už tą planetos gabalėlį, kuriame gyvename. Dabar mes matome, kad iškovojoji laisvų žmonių atsakomybę yra daug didesnė, negu realios galimybės greit pagydyti sužalotą gamtą.

Kita vertus, dar ne visa Lietuva yra išlaisvinta, ir tai apriboja garantijas, kurias mūsų šalis gali duoti kartu su išpareigojimais.

Jūs turite žinoti, Ponios ir Ponai, kad buvusi SSRS kariuomenė, kuri dabar yra Rusijos kariuomenė, ligi šiol jėga užima, tai yra okupuoja be jokio teisinio pagrindo, be jokio susitarimo ar leidimo, daugiau negu 1% Lietuvos teritorijos. Ta kariuomenė, kuri įžengė į Lietuvą pagal nusikalstamą Molotovo-Ribbentropo slapta susitarimą, ligi šiol yra pasiėmusi daugiau negu 73.600 ha mūsų žemės. Iš jų 56.300 ha yra miškai. Suverenios Lietuvos valdžiai, nors ji atsakinga pasaulio bendrijai pagal Branduolinio ginklo neplatinto sutartį (Nuclear Nonproliferation Treaty), neleidžiama žinoti, ką tuose miškuose Rusijos kariuomenė laiko ir ką daro. Mes konstatuojame tik miškų kirtimą, pasmarkėjusi po to, kai su Rusijos prezidentu B. Jelcinu sausio 17d. Maskvoje susitarėme, kad

LIETUVOS GENERALINIS KONSULATAS PRANEŠA:

L i e č i a: Nepriklausomybės kovų karių ir 1941 metų partizanų kapų atstatymas buvusiose Kauno kapinėse.

Lietuvos vyriausybės potvarkiu yra atstatomi buvę Kauno, Vytauto prospekte, Nepriklausomybės kovų, karių ir 1941 metų partizanų kapai.

Tautiečiai, turintys tų kapų arba jų dalies NUOT-RAUKAS, prašomi jas atsiųsti:
Consulate General of Lithuania
235 Yorkland Blvd., Suite 502, WILLOWDALE, Ont., M2J 4Y8, CANADA

Haris Lapas,
Generalinis Konsulas

PRANEŠA K.L.B.:

KLB KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI RINKIMŲ DATA - 1992 m. s p a l i o mėn. 4 d.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba yra sudariusi sekančios sudėties Vyriausią Rinkimų Komisiją praveisti rinkimus į XV-tąją KLB Krašto Tarybą:

pirmininkas- Jonas Gustainis;
Vilija Gačionytė, Alfonsas Juozapavičius, Vladas Melnykas, Valė Siminkevičienė.

Rinkiminės komisijos apylinkėse sudaromos ne vėliau kaip š.m.birželio mėn.19 d. Kandidatų sutikimo lapeliai kandidatuoti į Krašto Tarybą gaunami per Apylinkės rinkiminės komisijas arba LB Apylinkės valdybas.

KLB Krašto Valdyba

kariuomenės išvedimas turi prasidėti greitai.

Išvedimas dar vis neprasidėjo, bet miškai kertami, bazėse deginami naftos produktai ir cheminės medžiagos - galbūt naikinamas cheminis ginklas. Lietuvos pareigūnams neleidžiama to kontroliuoti. Tas pats liecia Rusijos karinius aerodromus Lietuvoje, naudojamus naujoms nelegalioms invazijoms. Tų aerodromų žemė daug kur yra užteršta nebeapataisomai.

Aš galėčiau kalbėti šia tema, kuri yra pagrindinis mano rūpestis, bet pabrėšiu vien tai, kas čia, šitame susitikime, yra svarbiausia. Tai Lietuvos valstybinis, ekonominis ir ekologinis statusas, turbūt unikalus kaip ir mūsų likimas - kartu su kitom dyim Baltijos valstybėm.

Mes esame nepriklausoma šalis, kuri atgavo nepriklausomybę po visų 1940m. prasidėjusių okupacijų; po 50 metų užtrukusio Antrojo pasaulinio karo, Lietuva yra laisva Jungtinių Tautų narė, bet dar ne visai išlaisvinta! Štai kas turi būti padaryta ir pabaigta pirmiausia.

Mes nesame besivystanti Trečiojo pasaulio šalis, bet buvome paversti gruoboniškos, ekonomiškai nefunkcionalios ir antieologinės imperijos pusiau kolonija, todėl dabar esame PEREINAMOSIOS EKONOMIKOS šalis, kuriai reikia tam tikros paramos.

Mes norime vykdyti ir vykdysime tarptautinius ekologinius išpareigojimus, bet ir čia mums reikia paramos. Vieni mes neuztikrinsime nei branduolinės jėgaines saugumo, nei iškelsime iprito bombas iš Baltijos jūros, kurias ten prie mūsų krantų palaidojo sovietų armija po Antrojo pasaulinio karo.

O pirmiausia mums reikia tarptautinės paramos visiš- kai išlaisvinti iš svetimos kariuomenės, kuri ligi šiol neteisėtai užima ir teršia Lietuvos teritoriją, orą, vandenį. Mūsų žemė dar ne visa yra mūsų, ir tai negali būti toleruojama.

Mes norėtume, kad visa mūsų žemė būtų ir laisva, (...) ir švari. Mes kovojame dėl to ir kovosime toliau visomis taikiomis priemonėmis. Mes buvome visai vieni, o dabar jau esame ne vieni. Tą rodo Jūsų dėmesys, Ponios ir Ponai, už kurią aš nuosirdžiai dėkoju.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.

REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA

TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$ 25,-
Rėmėjo - \$ 30.

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidysla neatsako.

DEŠINĖJĖ:

Veterinarijos Akademijos Mokomojo Bandymo Ūkio stažuotojai- žemės ūkio konsultantai Kanados iškvičiami atlikti stažą Campville, Que, Tarptautinėje Žemės ūkio Kolegijoje. Stažuotojai tvirtina, kad nors Kanadoje darbo ir technikos sąlygos labai skirtingos, bet daug ką bus lengvai įgyvendinama Lietuvoje. Stovai: P.Stimainys, V.Bučelis, A.Matijošius, R.Naujokas, J.Trunca, V.Dabulskis, R.Baskas, R.Gailevičius, A.Mikelėnas, V.Padegimas. Jie visi buvo atvykę balsuoti į Montrealį. Sėdibalsavimo darbuotojai: A.Jonelis ir J.Šiaučiulis. Nuotr: J.Piečiūčio

JELTSIN'UI BESILAUKANT KANADOJE

1992 m. birželio mėn. 2 d., Kanados min.pirmininkas Brian Mulroney gavo tokio turinio raštą iš KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS Ryšių su Vyriausybe vice-pirmininko Algimanto Eimanto:

Dear Mr.Prime Minister,

The Lithuanian Canadian Community appreciates the attention you have given to the energy supply problems in Lithuania. Your concern with the developing democracy in Lithuania is held in high esteem by our member ship. All citizens of Canada are justifiably proud of the stance taken by the government in protecting and promoting the fundamental principles of freedom, human rights and selfdetermination.

It was unfortunate, that you, Mr.Prime Minister, did not have the occasion to speak with President Yeltsin about problems in Lithuania the last time you met in Washington. However, it appears that an opportunity to do so may arise in the near future. Your forthcoming face to face encounter with the President of Russia should provide an occasion to persuade Mr.Yeltsin to promote a sense of urgency in the resolution of the enigmatic issues that have arisen between the Russian Republic and Lithuania.

At this point in time, the most critical and pressing item to be discharged between the two countries is the withdrawal of all CIS military units from the Baltic states. Alien and hostile troops within the borders of any sovereign country cannot, and must not, be tolerate

The much-publicized withdrawal of these foreign troops on 3 March 1992 was a sham and was staged for the benefit of the world press. It resulted in the departure

of only 103 individuals - nothing since. It is estimated that approximately 50.000 former Soviet troops are still stationed in Lithuania. Imagine, if you will 50.000 soldiers, fully maintained, on a territory the size of New Brunswick.

The devastation by such a force on Lithuania is immense. The more evident consequences are as follows:
- the drain on resources that are, at best, very scarce;
- the promotion of political and economic instability (civilians suffer the shortages induced by the demands of the occupying force);
- the instillation of fear on the civilian population (past experience of persecution and repression);
- the delay of democratization, free-market establishment, etc.;
- the preclusion of Lithuanian control over the activities of the foreign military units (a mercenary frame of mind);
- the destruction of the environment and damage to the ecology;
- the inhibition of investment. The insecurity and instability resulting from their presence curbs Western investment.

It is of paramount urgency that the armed forces of the former USSR withdraw from the sovereign state of Lithuania. The Lithuanian government alone is powerless to dislocate the armed might of the occupying force.

The Lithuanian Canadian Community requests You, Mr. Prime Minister to raise the question of occupational forces withdrawal from Lithuania with Prez.Yeltsin. Your unbending pursuit of this cause will earn the gratitude of many Canadians.

Executive Vice-President
Government Affairs Algimantas Eimantas

Respectfully Yours,

Tekstas laiško, kuris buvo įteiktas Rusijos ambasadoriui Ottawoje, Rusijos prez.Jeltsin'ui besilaukiant Kanadoje š.m.birželio mėn.18-19 d.d.

Dear Mr. President,

Lithuanian-Canadians welcome you to Canada. We wish to express our support for your commitment to the reform and democratization of Russia. We are also grateful for your support and recognition of Lithuania's independence in the latter part of last year.

However we are perturbed at the continuing presence of Russian troops in Lithuania, without any clear timetable for their withdrawal. The same situation exists in the other two Baltic republics of Latvia and Estonia. As recently as this past Sunday, over 90% of Lithuanians participating in a national referendum, called for the repatriation of the troops under your command by the end of this year. The response that was received from an official of your government, Sergei Stepashin, the chairman of the Defense and Security Committee, was that he did not consider the will of the Lithuanian people expressed through a popular vote as a "civilized method". These types of answers to serious problems are unacceptable, if goodwill and reason are to prevail in the resolution of this issue. We understand that your country is faced with many difficulties as it rebuilds its economy and infrastructure, yet we cannot accept any further delays in addressing the pressing problem of Russian troops in Lithuania.

On May 7, 1992, Mr. President, you said that you wanted to reduce the size of the Russian army down to 1.5 million soldiers. To achieve this goal, your government could abolish or limit the drafting of new conscripts. This measure alone would reduce the number of troops by up to 80% in less than two years. Furthermore, by halting the introduction of new troops into Lithuania, you would begin to stabilize the situation there, while starting the process of troop repatriation. We encourage your government to cooperate with Lithuanian authorities in the movement of troops in and through Lithuania. All of these suggestions, we believe, would lead to the resolution of the problem.

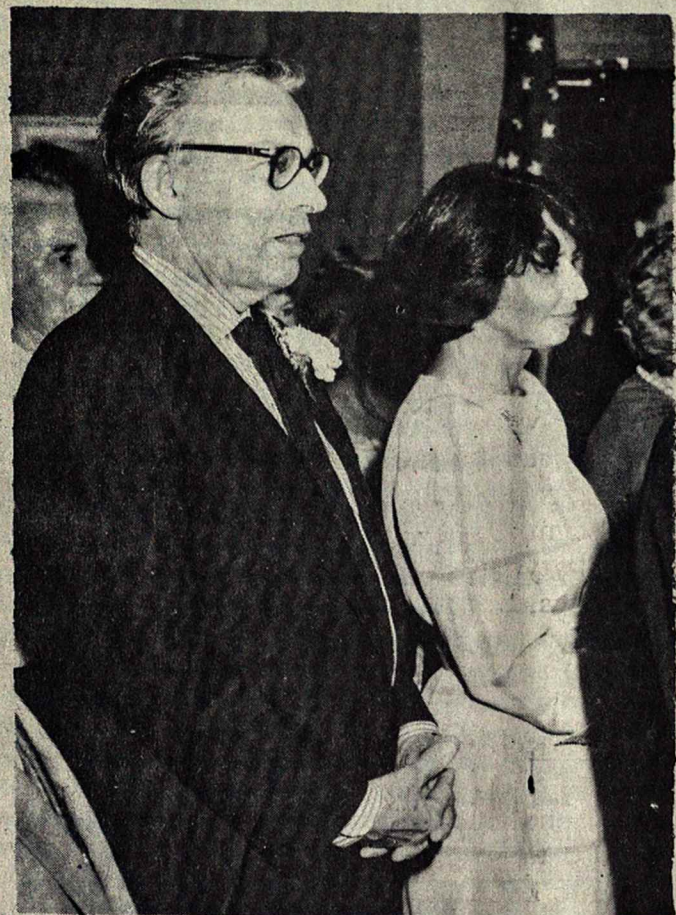
Lithuanian-Canadians appeal to you, Mr. President, for your personal commitment to the repatriation of Russian troops from Lithuania by the end of this year. We ask you to take action on this issue without delay upon your return to Russia.

With regards,

Open Letter

Mr. Boris Yeltsin
President
Russian Federation
c/o The Embassy of the Russian Federation
285 Charlotte Street
Ottawa, Ontario

Algimantas Eimantas
Vice President for Government Affairs
Lithuanian Canadian Community

Lietuvos ambasadorius Stasys LOZORAITIS su žmona DANIELA, kuri jam daug padeda jo darbuose, Čikagoje, Balzeko Muziejuje, š.m. birželio mėn. 5 d.

Nuotr: J. F a m u l a i č i o

/.....atkelta iš 1 psl./

LIETUVOS AMBASADORIUS Stasys Lozoraitis, lankydamasis Čikagoje š.m. birželio mėn. 5 d., susitiko su visuomene Balzeko Muziejaus patalpose. Čia jis padarė pranešimą apie Lietuvos reikalus ir atsakė į klausimus. Jo lankymosi proga buvo suorganizuotas vakas paremti Ambasados išlaikymui ir darbams. Šiltai atsiliepus dalyviams, buvo surinkta 50.000 dol., prie kurių tiek pat pridėjo ilgiau viešai nesiskelbęs James Liautaud(jo žmona Gražina).

JAV LB 1991 m. LITERATŪROS PREMIJA LIŪNEI SUTEMAI IR VLADUI ŠLAITUI

Už grožinės literatūros knygas išleidytoje JAV LB premija šiemet bus įteikiama dviem išleidytojų poetams: Liūnei Sutemai (Zinaidai Nagytei-Katiliškienėi) ir Vladui Šlaitui. Jos premijuojamas eilėraščių ciklas- GRAFFITI, o VL Šlaitui- už jo visą kūrybą.

Lietuvos krepšininkai garsinasi savo geru žaidimu. Spėliojama, kad jiems yra galimybės gerai pasirodyti Olimpinėse žaidynėse Barcelonoje, Ispanijoje. Iki dabar jie yra nugalėję Bulgarijos rinktinę 117:64, Ispanijos-107:97, Italijos-120:97, Prancūzijos- 109:78. Laimėjo prieš Nepriklausomų Valstybių Sandraugą - CIS(buv.Sovietų rinktinę) 116:79. Tai buvo pirmosios tokios žaidynės nuo to laiko, kai Sovietų Sąjunga

Jis yra išleides 10 poezijos knygų.

Paskutinioji knyga- RUDENIO VYNAS.

Šiemet vertinimo komisiją sudarė Algirdas Landsbergis, Viktorija Skrupskelytė ir Alina Staknienė. Komisija buvo gavusi 13 rankraščių ir knygų. Iš jų buvo svarstyti 9 veikalai, tiksliai išsivijoje pernai išleistos knygos ir spaudai paruošti rankraščiai: keturi poezijos rinkiniai, penki prozos ir dramos.

Anksčiau, po 1980 m., JAV LB literatūros premiją yra laimėję poetai: Kazys Bradūnas, Bernardas Brazdžionis, Antanas Gustaitis ir Alfonsas Nyka-Niliūnas.

POEZIJOS PAVASARIS'92 LIETUVOJE

Gegužės mėnesį vyks jau 29-tasis-Poezijos Pavasaris Lietuvoje pasižymėjo gausiu poetų dalyvavimu iš užjūrio. Šių metų laureatas- Henrikas ČIGRIJUS.

aneksavo Baltijos valstybes. Pralaimėjo prieš šaltai ir apgalvotai žaidžiusią Graikijos komandą 83-81. Anot trenerio, per daug lengvai buvo nutarę, kad ši komanda "nepavojinga". Mūsų sportininkams paremti Kanadoje yra sudarytas komitetas, kuriam vadovauja Jonas Gustainis. Norintieji paremti šį vakarą rašykite: J.GUSTAINIS, 179 Cassandra Blvd., DON MILLS, Ont., M3A 1T4, tel: /416/ 445-4521.

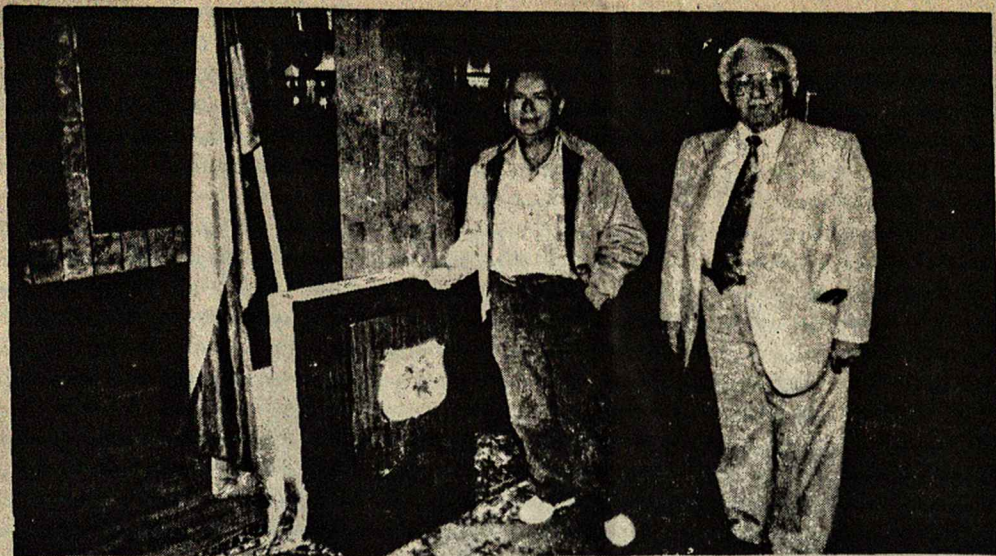
LIETUVOS OLIMPINIAM FONDUI AUKOJO:

\$500 - Lietuvių Kredito Kooperatyvas LITAS ; \$200 - P.Verykis; po \$100 - V.Kerbelis, G.Montviliene, R.Otto; \$50- B.Staškevičius; po \$20- K.Andruškevičius, J.Gražys, J.R.Piečiūčiai, B.Nagienė; \$5- J.Žurkevičius.

Lietuvos olimpiečių vardu dėkojame visiems aukotojams ir ypač rinkusiam aukas Romui Otto.

J. Gustainis, Vajaus pirmininkas

Tautiečiai iš Amerikos balsuoja gegužės 23 d. referendume Vilniuje. Iš kairės žurnalistas Ed. Šulaitis iš Čikagos ir lietuvis veikėjas iš New Yorko K. Miklas. V. Kapočiaus nuotrauka

DEŠINĖJE:

Lietuvos referendumų
balsavimo komisija
Montrealyje:

Juozas Piečaitis, Albertas
Jonelis, Vincas Piečaitis,
KLB Montrealio A-kės
pirm. Arūnas Staškevičius,
Juozas Šiaučiulis, Donaldas
Giedrikas.

Nuotr: J. Piečaičio

PASKUTINIS - BAIGIAMASIS VLIK'O SEIMAS VILNIUJE

SPECIALI LAIDA #8

1992 m. birželio 22 d.

VLIK'O SEIMAS VILNIUJE (ELTA)

1992 m. gegužės 28-31 d., Vilniuje įvyko iškilmingas VLIK'o baigiamojo seimo suvažiavimas. Seimą globojo Lietuvos Respublikos vyriausybė. Atvykę iš JAV VLIK'o seimo dalyviai buvo apgyvendinti "Draugystės" ir "Lietuvos" viešbučiuose.

Gegužės 28 d., 19 val., Valstybiniame tremtinių muziejuje įvyko iškilmingas Lietuvos Genocido parodos (atvežtos iš JAV) atidarymas. Atidarymo iškilnėse kalbėjo H. Paulauskas (muziejaus direktorius), P. Narutis, J. Žukas, V. Landsbergis ir dr. K. Bobelis. Meninę programą atliko Vilniaus tremtinių Moterų choras. Parodą atidarė V. Landsbergis ir dr. K. Bobelis kartu laikydami rankas perkerpant atidarymo juostą.

Gegužės 29 d. ministras pirmininkas G. Vagnorius priėmė VLIK'o valdybą ir Tautos Fondo atstovus privačiam pokalbiui. 15 val. Vyriausybės rūmuose įvyko Lietuvos Respublikos suorganizuota VLIK'o spaudos konferencija. Konferenciją atidarė ir jai vadovavo Lietuvos Respublikos vyriausybės spaudos dept. direktorius T. Vienožinskis. Konferencijoje dalyvavo ir min. pirm. G. Vagnorius. Dr. K. Bobelis padarė įvadinį pareiškimą, po to valdybos nariai atsakinėjo į žurnalistų klausimus. Konferencija buvo transliuojama per TV.

Gegužės 30 d., 10 val. ryto, Vidaus reikalų ministerijos rūmuose, įvyko iškilmingas VLIK'o baigiamojo seimo posėdis. Posėdį pradėjo rengimo komiteto pirmininkas V. Jokūbaitis. Dr. K. Bobelis pasveikino visus susirinkusius, susikaupimu buvo pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės, ir atidarė šį paskutinį VLIK'o iškilmingo seimo posėdį. Radviliškio tremtiniai apjuosė dr. K. Bobelį tautiška juosta. Prel. K. Vasiliauskas, Vilniaus katedros kapelionas, sukalbėjo invokaciją. Seimui pirmininkavo N. Ambrazaitytė, E. Bartkus ir V. Jokūbaitis.

Seimą sveikino Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vyt. Landsbergis, dėkodamas VLIK'ui už jo darbus, ir įteikė VLIK'o valdybos ir Tautos Fondo nariams padėkos diplomus. Min. pirm. G. Vagnorius, ilgesniame žodyje, apibūdino VLIK'o įnašą į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, padėkojo už atliktą darbą, ir paminėjo dabar turimas problemas.

Dr. K. Bobelis padėkojo V. Landsbergiui, ir G. Vagnoriui už jų šiltą ir nuoširdų VLIK'o darbų įvertinimą, už suteiktą galimybę turėti šį istorinį baigiamąjį VLIK'o suvažiavimą Vilniuje ir VLIK'o vardu jiems įteikė padėkos ir įvertinimo plaketes.

Po to sekė visa eilė sveikinimų žodžių ir raštu. Dr. K. Bobelis padarė plačią VLIK'o 48 metų veiklos apžvalgą. N. Ambrazaitytė perskaitė Vilniaus VLIK'o baigiamojo seimo deklaraciją. Iškilmingas posėdis praėjo pakilioje nuotaikoje ir visų dalyvavusių ir taip pat Lietuvos spaudos ir TV buvo teigiamai įvertintas.

Vakare, 19 val., toje pačioje salėje įvyko aukšto lygio koncertas suorganizuotas Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos deputatės ir žinomos Lietuvos solistės N. Ambrazaitytės. Programoje dalyvavo aktorius Storpirstis, baritonas Juozapaitis, Lietuvos operos solistė N. Ambrazaitytė, Vilniaus mergaičių choras, "Vilnius bras" penkių asmenų dūdų orkestras, Vilniaus valstybinio teatro balerina J. Valeikaitė ir baletmeisteris Skirmantas. Programa buvo labai puikiai atlikta, sužavėjusi publiką.

Gegužės 31 d., 11 val. ryto, VLIK'o valdyba padėjo vainiką prie TV bokšto, pagerbdama visus žuvusius už Lietuvos laisvę.

12:30 val. Vilniaus katedroje įvyko iškilmingos šv. Mišios atnašaujamos vysk. Tunaičio. Labai gražų, VLIK'o veiklai pritaikintą pamokslą, pasakė prel. K. Vasiliauskas.

LITHUANIAN UPDATE

/ Volume 1, Number 5. June 1992 /

BALTIC LEADERS DEMAND TROOPS PULLOUT

On June 13th, President Vytautas Landsbergis along with his counterparts from LATVIA and ESTONIA, issued a joint statement concerning the Russian Army in the Baltic States during the "Earth Summit" in Rio de Janeiro.

In the statement, the three leaders of the Baltic States said that there is a connection between the failing process of negotiations and Russian military activity in the Baltic States. The provocative attitude and decrees of Russian Army leaders' create a danger to civil security and ignore the laws of Lithuania, Latvia and Estonia.

The leaders went on to demand that the complete withdrawal of the Russian Army from the Baltic States must occur at the earliest possible time and that Western economic assistance to Russia be linked with Russian political and military conduct within the three Baltic States.

The leaders asserted their belief "that basic norms of conduct must be fortified and upheld in international relations. These norms must be encouraged by members of the United Nations".

Russia's offers to begin to withdraw troops range from 1994 to 1999. Lithuania has clearly stated its desire to see the troops depart by the end of this year.

1992. VII.8 d.

CANADIANS WANT AID TO RUSSIA TO BE LINKED TO TROOP WITHDRAWAL

In a letter to Prime Minister Brian Mulroney on the eve of President Boris Yeltsin's visit to Canada, Viesturs Zarins, president of the Baltic Federation in Canada, called on Canada to link Canadian economic aid to Russia with the withdrawal of Russian troops from the Baltic States. In the letter he said that, "The continued presence of up to 200,000 foreign troops in the Baltic states poses a great threat to the newly independent countries and hinders the process of democratization and economic reform". He also noted that "to date only minuscule numbers of Russian troops have been withdrawn, largely as a propaganda exercise for the benefit of the West. New conscripts continue to be sent to the Baltics. Movement of Russian troops within the Baltic States is unchecked." He concluded saying that, "Canada can help meaningful negotiations get underway and can supervise the removal of Russian troops which continue to occupy Latvia, Estonia and Lithuania".

Among other appeals to the Canadian government, the Lithuanian Canadian Community requested that Prime Minister Mulroney raise the issue for troop withdrawal with Mr. Yeltsin during his visit to Ottawa in mid June.

LITHUANIA'S PARLIAMENT VOTES AGAINST JOINING ANY POST-SOVIET COMMONWEALTH

June 8th, on a vote of 109 to 0 with one abstention, the Supreme Council of the Republic of Lithuania resolved that Lithuania does not intend to join any unions or commonwealths that have replaced the former Soviet

Union (FSU).

The constitutional act explains that Lithuania has no intentions of joining any new political, military, economic or other type of union in place of the former USSR. However, the act reaffirms Lithuania's wish to expand constructive ties with individual states of the FSU.

The act states that any action intending to draw Lithuania into these types of Unions or commonwealths will be looked upon as unconstitutional and opposing Lithuanian independence.

NORTH ATLANTIC COOPERATION COUNCIL SUPPORTS TROOP PULLOUT

In a communique issued at the meeting of the North Atlantic Cooperation Council (NACC) in Oslo, Norway on June 5th, the participants stated that "military forces should be stationed on the territory of a foreign state only with the consent of that state. We recognize the importance of establishing soon, in the negotiations underway, a timetable for the withdrawal of foreign troops from the Baltic States".

The Baltic States were disappointed that the statement did not call for an "early withdrawal" of troops from their soil.

The Council operates under the auspices of NATO.

/LEIDŽIA LITHUANIAN CANADIAN COMMUNITY,
GOVERNMENT AFFAIRS OFFICE, 152 MAISONNEUVE
HULL, QUE. J8X 3N4/

Neseniai lankėsi

Prancūzijos

prezidentas François
MITTERRAND
Lietuvoje.

Čia jis matomas
vizito metu Vilniaus
senamiestyje.

Nuotr:
Stasio Laukio

Tirštai prirūkytoje pirkioje sėdi keturiolika vyrų. Vienas - Prie durų. Dar du - budi lauke. Į statinaite įmestas, kertėje žaliuoja beržas.

- Už Lietuvą, Čalka!

Čalka geria neprasičiaupęs. Geria visi. Keturiolika burnų tylėdamos kramto. Keturiolika porų akių vengia žvilgsnių. Stalas apkrautas šventiška.

- Už nepriklausomybę! - pakelia Vilkas. Pakelia Vilko vyrai. Laukia. Pakelia Čalka. Pakelia Čalkos vyrai. Išgeria. Balta bliuzele pasipuošus, apie stalą sukinėjasi Agnė. Tuščius butelius nuima, pilnus atneša, žiūri, kad ko netrūktų, ir triūsdoma nenuleidžia akių nuo Vilko. Vyrai kaista, kaip troboje oras. Vilkas atsilčia. Pliaukšteli Agnei per šlaunį.

- Įpilk, gaspadine, Čalka išgers už Smetoną!

Agnė įpila. Čalkos akys sąudo į šalis. Jis sėdi vienoje galustalėje, Vilkas - kitoje. Penki čalkos vyrai susodinti prie sienos. Vilko - priešais. Visų ginklai sumesti į tolimą kampan. Tik prie durų ginkluotas ir negeria. Čalka lėtai pakelia ir prisimerkia:

- Už Staliną, Vilke!

Vilkas pastato stiklinę ir susiraukęs žiūri. Pastato Vilko vyrai. Čalkos ranka truputi virpa, atrodo - pralies sklidina. Kvailiausiai iškliuvo...

Atlėkė miestelin perkaiteš žmogelis: Vilko gauja apylinke "špacieruoja". Čalka išvedė būrį, išsukavo miškelį. Išnarstė pakrūmes. Iškratė nepatiklias sodybas. Visur troški ir apkurtusi sekmadienio popietės kaitra. Buvo begrižtas, bet velnioniškai ėmė skaudėti sužeistos kojos randus. Paleido būrį.

Su penkiaais užėjo pailsėti... Seniai įtarė Agnė. Tik pravėręs duris, patyrusio žvalgo jusle įkvėpė vos juntamą miško tankmių ir samanų kvapą, bet... Šeimininkė lipšni ir vaišinga. Rami. Vyrai ištroškę - kibūs prie burnelės. Nespėjo susičaužti - iš kambaros, iš kito galo, nuo aukšto - su savaisiais igriuvo Vilkas. "Su šventėmis, Čalka". Šeimininkė padengė stalą...

Čalka laiko pakėlęs stiklinę. Žiūrėdami į vadą, laiko penki vyrai.

- Už Staliną! - Čalkos balsas nevirpteli. Vistiek vienas galas. Juk nepaleis. Nugirdys, nutemps kaip šunycius į tankmę ir paukę.

Vilkas paniūra, sukanda dantis, bet pakelia. Pakelia

/.....atkelta iš 3 psl./

MIŠKO TRAGEDIJOS

Todėl reikia dingti iš namų. Ir kiek galima greičiau. Tai kas, kad ligi brandos atestato liko dar vieneri metai. Bala jo nematė, to atestato. Gyvybė svarbiau.

Sugalvojo važiuoti mokytis į didelį miestą. Tiksliau, dingti dideliame mieste. Mat didelis miestas, kaip ir didelis miškas, žmogų paslepia. Tik trigonometrijos pataisa neduoda ramybės. Negi važiuosi į miestą su dvejetu.

Kaip gerai, kad yra naktys. Trigonometrijos pataisą išlaikau irgi nakties prieglobstyje.

Viskas paruošta gyvenimui mieste. Koks jis bus, ilgas ar trumpas, nežinau. Svarbu, kad toliau nuo namų. Namai jau griūva. Tiesa, arešto metu klausinėjo tik apie Gailių ir kitus. Sapno neminėjo, bet puikiai žinau, kad tai neilgam. Tad išsilaikyti ligi rudens, ir sudie, "žalasis kaime".

Ligi rudens be "nuotykių" išsilaikyti nepavyksta. Kraupūs tai nuotykių. Visų pirma Kurto susaudymas.

Antskaido Kurtas, kaip ir visi miškiniai: truputį kovoja, truputį pageria, o daugiausia slapstosi. Ir štai horizonte pasirodo Felicija. Nauja mokyklos vedėja. Pražysta Kurto širdyje meilė Felicijai. Jaunas, kas čia nuostabaus. Felicija irgi neabejinga Kurtui. Abipusė meilė. Vėliau prisistato Felicijos "brolis", paruošęs agentas. Mačiau vieną sykį -- velniai žino, kieno jis agentas.

Čia suklusta ir kiti, ypač Diemedis. Diemedžio žvalgyba irgi dirba. Tik ta Kurto praeltis neleidžia juo labai abejoti. Viskas nutyla, tik neilgam.

Per ryšį gaunama žinia -- į tėvūniją atvyksta Diemedis. Kieč jau žuvs, tad tėvūnijai vadovauja Šturmą. Šturmą surenka tėvūniją. Vyrai išsirikiuoja. Ginklų patikrinimas. Tikrą Diemedžio atvykimo tikslą žino Šturmą ir I būrio vadas Klevas. Visiems kitiems "tabu".

Ginklus pradeda tikrinti nuo kairiojo sparno. O ten stovi Žvirblis. Diemedis varto, varto karabiną, o Žvirblis neramiai seka jį akimis.

-- Kovotojau, jūsų ginklas surūdijęs.

-- Tamsta vade, jis iš tokio metalo padarytas,-- nesutrikęs atsauna Žvirblis. Per rikiuotę nuosia juokas. Nebūtų taip pigiai išsisukęs Žvirblis, bet dabar Diemedžiui ne tas rūpi.

Prieina prie Kurto. Diemedis paima karabiną ir ilgai tikrina. Šturmą paima pistoletą, irgi tikrina. Kurtas nuginkluotas. Tada Klevas suima Kurtą už rankų. Komanda:

-- Išsiskirstyt.

Visi suglumę, dairosi. tik Kurtui aišku, kad priėjo liepto galą. Dar ištaria:

-- Štai ir viskas.

Kurta pasodina ant kelmo. Prie jo sargyba. Diemedis išsiima kaltinamąjį aktą ir skaito. Ten ir Felicija, ir "paruošus" agentas, ir dar daug kas... Vėliau "PKLT" sprendimu... už išdavystę... susaudyti!! Nuosprendį vykdo Diemedis. Šauna iš Kurto pistoleto. Pliaukšt... ir viskas. Kas per velniava. Diemedis griebia savo pistoletą ir nuosprendį įvykdo. Tikrina Kurto pistoleto šovinius. Ten nėra kruopelės parako. Plekštelėjo kapsulė. Kam tai padaryta, niekas nesupranta. Kurtą suvynioja į palapinę ir palaidojo. Laidojo giliai, kad vilkai neįkastų.

Vėliau Kurto vardu rašo laiška Felicijai. Felicija atvažiuoja su dovanom. Vynas, cigaretės... O čia ir duobė iškasta.

Ir dar syki "pakviečia" pastovėti sargyboje. Gal paskutini? Deja. Tad stoviu ir prisimenu: postas -- šventa vieta, sargybinis -- neliečiamas asmuo. Iš už namo išsoka mergina. Bėga. Postas... sargybinis... Šaunu. Tik vėliau supratau: postas -- šventa vieta, bet poste turi stovėti žmogus.

Po šitos sargybos -- "atsisveikinimas su ginklais". Karabiną atiduodu Gailiui, "kolta"-- Sapnui. Išvažiuoju į miestą. Gyvensiu, jeigu leis gyventi.

Mieste išgyvenau dvejus metus. Tačiau Juodoji Neganė atslaužė ir į čia. Tad grįžtu atgal į mieląją Džukiją ir leidžiu dienas su pa s k u t i n i a i s i a i s .

/ bus daugiau

Dešinėje:

Montrealio Literatūros Būrelio nariai
š.m.gegužės mėn.31 d.
S. Ir V. Piečaitių bute,
vieno susirinkimo metu:

Vincas Piečaitis, Monika Jonynienė, Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Jūratė Ciplijauskaitė-Tanner, Birutė Vaitkūnaitė-Naglenė, Vytautas A. Jonynas, Silvija Piečaitienė, Lilė Gedvilaitė ir Remigijus Satkauskas

Nuotr: R. Satkausko

Vilko vyrai. Čalka išgeria iki lašo ir neužkanda. Atsileidžia raumenys. Nuo pečių kaip nuo šlaito nuslenka akmuo.

- Tu drąsus, Čalka, - Vilkas nusijuokia. - Vilko gerkleje šitoki tosta! Man tereikia nasrus sučiaupti.

Čalka neatsako. Jam linksmiau - nuo naminės nustoja skaudėti koją. Iškanda ir godžiai traukia papirosą.

- Kaip, Vilke, ar karsi mus, ar šaudysi?

- Palauksiu, dar kruminėle neišgerta, - Vilkas pila ir šypsosi. - Už tave, Čalka. Myliu drąsius ir...protingus, - prieina, nustumia Čalkos Algi, dribteli šalia. - Noriu išarti pažiūrėti. Juk tu Vytenio grupę sudirbai. Iki vieno.

- Žiūrėk, - Čalka pasisuka. Vadų akys susiremia. Primerktos, įtemptos. Nekrusteli. Ant nematomos savo valdų ribos susitikio du... Vilkas sumirksi ir nuleidžia blakstienas. Vienu mauku išgeria.

Algis pastovi dairdamasis, kur sėsti. Apeina stalą ir nedrąsiai atsisėdė į Vilko vietą. Staiga Vilkas prikanda lupą. Žvilgtelė į duris, į Algi. Žaibiškai metasi, trenkia sargybiniui, ir... automatas jo rankose.

- Ar šitaip saugai, avigalvi?!- pasisuka į Algi. - Pražiopsojai progą, berniuk. Bet gerai, būtum sugadinęs šventę.

Čalka žiūri į savo jauną kareivį ir vos palinguoja galvą. Supratęs vaikiną parausta. Vilko vyrai kikeną.

- Tu, kaip matau, gimnazistas, - patapsnoja per petį Šarūnas. - Apsitinsi, jei nesuklupsį prieš kulka.

Algis dar labiau kaista. Jis šoktų dabar ir visus suguldytų, bet ant peties Šarūno ranka. Galvoje svaigulys. Vilkas dar kartą kresteli niuką sargybiniui ir grįžta prie Čalkos...

- O tu, prieteliau, jau antrą kartą mano nasruose.

Čalka pakelia antakius.

- Pernai... Vytenį paklojęs, manęs ieškojai ir vos neužmynei letenų. Tavo angelas tebe pasuko į šoną. Būčiau suvaręs apkabą.

Čalka abejingai trukteli pečiais.

- Ir pats nebūtum išnešęs kailio.

- A, visų mūsų laukia dangaus karalystė.

Vyrai išgeria - jau ne po pilną. Troba lyg išsijudina - išgaudžia nuo balsų. Vadams kalbant, ir vyrai leidžiasi į kalbas.

- Tai ko šlubuoji, kas kojai?

- Fricas įkando, - Čalka ištraukia iš palaidinės kišenės, išvynioja kaip delnas skeveldrą. - Prie Vilniaus. Vilkas pavarto, atsidūsta:

- Toks plienas...

- Šudas jų plienas, Vilke, mūsų kaulai stipresni.

Vilkas pastebi iš kišenės išlindusią nuotrauką. Ištraukia:

- Tavielij?

- Mhm.

- Nieko bobelė... Dukra į tave. O aš savuosius vačia nešioju, - baksteli pirštu kakton. - Sučeginau visus popiergalius. Tegu gyvena ramiai ir nežinomi. Net jeigu žūsiu...

- Žūsi, Vilke, tikrai žūsi... O gaila, nekvailas atrodai.

- Negailėk priešų, Čalka, ir mes negailim. Tik šiandieną, matai, Sekminės ir man trisdešimt.

- Oo! Sveikin.

Vilkas nusijuokia:

- Juk sutrukdėti norėjai. Kažkas pakišo liežuvi. Dar spėsime vienas kitą nusiūsti pas protėvius. Kažin - kuris kurį?..

- Atidarytume, Vilke, langą. Uždusim.

- Nė velnio, dar išsoks katras. Paskiau kelk triukšmą tokią dieną...

- Vilkas griežteli dantimis ir paniūra. - O kaip mes dūstame savo žeminėse ir neuždūstam...

Čalka žiūri į Vilko vyrus. Iš arti buvo matęs tik suimtus arba negyvus. Antrame stalo gale Šarūnas kalba su Algiu. Vyrai pusbalsiu uždainuoja: "Melsvos akys su žibo pro kaukę, sudie, žeme ir gimti laukai..." Dainai reiktų erdvės. Be aidų ji atrodo užkimus. Čalka išsiklauso. Pačioj krutinės gelmėj suvirpa kažkokia, dar niekada nevirpėjusi styga.

- Gana! - pliaukšteli į stalą Vilkas. - Ką nors linksmesnio.

- Gal nori, vade, "Ilgiausių metų"?- nusijuokia Šarūnas.

Vyrai užtraukia porą psmelių ir nutyla.

- Išgerkim už tave, Vilke, - Čalka pripila. - Už tavo gyvenimą... už tavo vyrus, - susidaužia ir geria.

- Tu velniai žino ką atiduotum, kad aš negyvenčiau, kad šitų vyrų nebūtų.

Čalka papurto galvą:

- Galetum ramiai gyventi. Visi galetų...

- Niekad nebuvau valdomas, o jūsų valdžios visai nepripažystų... Pasakyk, Čalka, ką jūs galvojat, viską versdami aukštyn kojomis?

- Kaip čia pasakius?... Čalka susimąsto. - Supranti... Stiprus ir sveikas medis užauga ir užgožia silpnesnius ir paliegusius... Galvojam apie gera, sveiką gyvenimą.

Vilkas šypteli.

- Mano tėvas buvo girininkas... Žinok, per aukštai išsišovė, dideli medžiai patys sutrešina savo šaknis...

Šventės baigiasi temstant. Vilkas pakelia savo vyrus. Čalka su savais sėdi.

- Visi eisim iki iškilusio ažuolo. Ten pusiaukelė, - Vilkas gražina ginklus be šovinių.

Čalka stovi nuleidęs galvą. Staiga prieina prie Vilko, kužda:

- Jeigu nenori netekti, pasiimk su savim savo Agnė. Mes irgi negailim priešų.

Išėję į kiemą, vyrai žiopčioja dideliais gurkšniais rydami gryną orą. Pro atviras pirkios duris verčiasi dūmai, lyg viduje degtų. Vilko vyrai pakrauna ratus. Čalkos - apspitę savo vadą...

Lauko keliuku paskui vienkinį vežimą žingsniuoją vyrų burys. Ant mantos, ašarotom akim žiūrėdama į tols tancią sodybą, sėdi moteris. Paskutiniai eina Čalka ir Vilkas. Čalka smarkiai raišuoja. Vakarą tyli, ir vyrai tyli. Jei moteris gulėtų, atrodytų - laidoja. Už miško užlindusi saulė žaromis degina viršunes. Prie žaibo perskelto ažuolo keliukas suskyla. Kairė atšaka veda į kapinaites. Vežimas pasuka dešinen. Ir žmonės suskyla ir tolsta į priešingas puses. Du kurį laiką stovi.

- Klausyk, Vilke, tu gi žmogus.

- Kadaisė mane Kaziu vadino...

/ iš: METAI, 91. Literatūra, Kritika, Eseiistika. Lietuvos Rašytojų Sąjungos Mėnraštis. Nr. 4./

* Vitas Žvirdauskas (1929-1985). Šitos gyvenimo datos, iškaltos paminkliniame akmenyje, daug pasako. Visas sąmoningas rašytojo gyvenimas telpa vadinamajame tarybiname laikotarpyje. Maža kas bepamena jo pirmąją knygėlę, apysaką "Vandenyno druska", pasirodžiusią 1968 m. Šmėstelėjo recenzijos - įdomi tematika, romantiska autoriaus pasaulėjauta, kai kas pasigedo, kaip tada buvo įprasta, socialinių motyvų. Dar keli apsakymai periodikoje, kelios apybraizos, ir viskas. Nors jo gyvenimas pakankamai margas, sakytume - prozininko gyvenimas. Kino mechanikas pokario metais, važinėjęs su plerpianciu generatoriaus motoriku po kaimus, vėliau Vilniaus Universitete studijavo istoriją, plaukiojo jūra, dirbo "Nemuno", "Valstiečių laikraščio" redakcijose, Kino studijoje. Paskutinė tarnybė - redaktorius Prekybos Reklamos biure.

V. Žvirdauskui netrūko nei talento, nei noro dirbti, bet trūko vieno - sugebėjimo prisitaikyti. Nelaikė savęs nepripažintu genijumi, skriaudžiamu talentu, tiesiog nemokėjo ir net nebandė pritapti prie to aukštyn kojom apversto pasaulio. Novelės, apsakymai, eilėraščiai, perrašyti išklurusia mašinėle, gulė į šonviško rašomojo stalo stalčių. Tik retai kada ištraukdavo pribraukytus puslapius - paskaityk. Raginamas eiti į leidyklą, redakciją, vis sakydavo, kad dar truputį pabraukysias, pataisysias... Taip ir nenuėjo, ir kazin ar kas iš to būtų buvę. Gyvenime buvo jautrus, net sentimentalus, o proza - lakoniška, sausa, griežta. Spausdiname dvi noveles iš ciklo, kurį pats rašytojas vadino "Pokario metų pasakos". Rūsios tai pasakos.

Antanas R a m o n a s,
METŲ Skyriaus redaktorius

TRISDEŠIMTASIS "DIRVOS" NOVELĖS KONKURSAS

P r e m i j a - 700 dolerių, skiriama iš a.a.SIMO KASELIONIO palikimo, kurį tvarko Korp. Neo-Lithuania

Tema: autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl., mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas: Paskutinė rankraščiu įteikti data 1992 m. rugėjo mėn. 1 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti: DIRVA, Novelės Konkursas, P.O.Box 19191 CLEVELAND Ohio 44119-0191

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapvardžiu. Tas pats slapvardis užrašomas ant pridėdomo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusiojo vokelis bus atidarytas.

Nepremijuotieji rankraščiai gražinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury Komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

*****
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

MIŠKO TRAGEDIJOS

/IS LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ SAJUNGOS LEIDŽIAMO MĖNRAŠČIO "METAI", 1991. Balandis./ / tęsinys /

Antanas Vaitulionis

Nervai įtempti ligi kraštutinumo. Į roges irgi vos sutelpam. Rogės užintos sužeistųjų. Tad Zigmas klūpo vos ne po arklių uodegom. Mudu su Kiele sėdim ant rogių kam-pų. Viena ranka įsikibę į roges, antroje ginklas. Aš spau-džiu Diko "beretą". Dikas sužeistas, jam užtenka pisto-letu.

Priešais sodyba. Zigmas nueina pažiūrėti, "kaip ramy-bė". Grįžta sunerimęs. Neseniai praėjo leitenantas Pra-nas su aštuoniolika kareivių. Visai gražu. Sukam didžiu-lį ratą ir vėl artėjam prie namų. Pagaliau. Diką su Kiele apgyvendinam vienam bunkeryje, o Kalnietį vežam į kitą. Mat bunkeriai labai maži. Pavasari prie Kalniečio pri-sijungia ir Strazdas. Jo bunkerį užtvindė vanduo, tad pri-glaudėm pas save. Ir taip ligi Velykų.

1949-iejį. Velykos. Išeinu į kaimą. Renkasi daugiau draugų. Švenčiam. Pavakare grįžtu namo. Čia irgi šven-čia. Prie stalo sėdi Zigmas su Strazdu. Zigmas jau "pri-sišventęs". Strazdas stipresnis, tas laikosi. Strazdas kal-bina mane eiti į kaimą ir pratęsti. Man kas, bruku savą-jį "kolta" į kišenę ir einam. Užeinam šen, užeinam ten, štai ir naktis. Grįžtam -- ir tiesiai į bunkerį, pas Kalnie-tį. Mat Kalniečio kojos dar nesugiję, tad ir kiurkso bunke-ryje. Nusileidžiam į vidų.

— Sveikas, su sv. Velykom, -- sveikinuosi su Kalnie-čiu.

-- Tave taip pat. Kalbamės. Tuo labiau, kad vaišių ir Kalniečio daliai priglobiau. Strazdai vaišių jau gana, jis užmiega. Baigiam vaisintis ir mudu su Kalniečiu.

--Nakvokim čia, man per dienas nusibosta, dar paple-pėsim, -- sako Kalnietis.

Man ne naujiena bunkeryje nakvoti (ar "dienavoti"), tad beveik pasilieku. Tik tas čiuzins labai siauras. Di-desnę pusę užėmė "prisivaishinęs" Stazdas, o čia mes dvie-se. Kaip sutilpsim?

-- Žinai ką, -- sakau, -- rytoj ateisiu. Pamiegosiu daržinėje ir ateisiu. Juk rytoj dar Velykos.

Kalnietis sutinka. Aš išlipu, užmaskuoju bunkerio an-gą ir traukiu namo.

Ryte žadina Aldona:

-- Kelk, kaime leitenantas Pranas su kareiviais. Atėjo naktį.

"Velnias tą Praną čia nešioja per Velykas", -- galvo-jų, bet keliuosi. Imu kelis vadovėlius ir išeinu neva "į gimnaziją". Praeisiu pro tuos namus, kur kareiviai nak-voja, ir pažiūrėsiu, ką jie veikia.

Išėjęs matau: kareiviai jau eina, bet suka į šalį. Ir tiesiai į tą sodybą, kur bunkeris. Man truputi neramu. "Na ir kas, -- raminuosi, -- ne pirmas kartas."

Užeinu į krikšto mamos namus (ten kareiviai ir nak-vojo) ir atsistojau prie lango. "Buvo naktį, atėjo..."-- kal-ba. Man tas jau nerūpi. Man rūpi kas bus.

O toliau štai kas: kareiviai išleidžia gyvulius iš tvar-tų. Tai suprantama. Krata. Ir leitenantas Pranas visur šmirinėja (atsikiriui iš mėlynų kelnų). Vėliau, matyt, ko-manda, ir kareiviai sukrinta už priedangų. Suprantu. Da-bar jau viskas. Vyrų nebėra. Metu knygas užkrosnin, o pats pro duris.

-- Kas čia darosi? -- šaukia mane.

-- Sužinosit, -- mesteliu.

Į lauką ir kuoj greičiau į gimnaziją. Ten bus ramiau. Bėgti nebėgu, tačiau einu kaip pirmarušis ėjikas. Užpa-kalyje trenkia sūviai. Dar granatos sprogimas. O man -- kad tik toliau nuo namų.

Gimnazijoje vėlgį pusiau šventinė nuotaika. Juk ir mokytojai, ir mokiniai lietuviai. Ir tų mokinių susirinko visai nedaug.

Nuotaika pusiau šventinė, tik ne man. Man viskas su-telpa į vieną: "Kas bus toliau?"

Gamtos pamoka: einam į sodą. Mokytoja aiškina, aiš-kina, tik aš beveik nieko negirdžiu. Pro šalį važiuoja dviračiu mūsų kaimo kalvis. Aš pašoku ir bėgu prie jo. Mokytoja kažką sako, bet aš tik ranka pamoju.

-- Kas, kaip?-- klausiu kalvį.

-- Taigi du miškiniai nušauti. Antanas (šeimininkas) pabėgo, Bronė (šeimininke) suimta. Labai ieškojo ir tre-čio miškinio, net krosnį išgriovė, -- aiškina.

"Ieškojo trečio, -- dingtelį mintis. -- O trečias -- tai aš. -- Ir dar pagalvoju: kiek daug kartais lemia či-u-zinio plotis."

Po pamokų nežinau, kur eiti. Dabar mano (ir ne tik mano)likimas Bronės rankose. Tylės -- dar gyvensiu. Iš anksto turiu pasakyti -- tylėjo.

Tad suku ratus apie "namus gimtuosius", o pareiti bijau.

Pagaliau išidrąšinu. Namuose tuščia. Vėliau atsiranda mama. Dar kaimynų ateina. Raminamės, juk bunkeris ne pas mus -- pas kaimynus. O čia dar naujiena. Kitame kaimo gale "likviduota" visa šeima. Prie viso to -- vidu-ryje kaimo vestuvės. Juk vestuvių, kaip ir laidotuvių, neatidėsi. Ne Velykos, o sluoksniuotas pyragas.

Dar syki praėjo nelaimė pro namus. Kol kas praėjo. Tik Zigmas jau nebe Zigmas ir net ne Žagrė. Zigmas dabar jau Sapnas. Antanas, bunkerio šeimininkas, jau Gailius.

Visi kiti krutam po truputi. Tik viena mintis neduoda ramybės: "Kas išdavė bunkerį?" Greit paaiškėja: išdavė du broliai kaimynai. Vienas pasaugojo, kitas nubėgo į miestelį. Dar ir motina prisidėjo. Ir dirbo taip kvailai, kad visi galai liko nepaslepti. Žinoma, jie greit "likviduo-jami". Likviduojamas dar ir tėvas. O visai be reikalo. Štai ką daro kerštas.

Po viso to dar egzaminai. Kokie jau čia man egza-minai. Ne tas dabar rūpi. Ir mano tas "pasiruošimas" -- nėra ką ir žmogui sakyti. Tik kur dingsi, laukau.

Rusų kalbos egzaminas. Raštu parašau, kiek klaidų - neaišku. Žodžiu atsakinėju šiaip sau. Egzaminuoja dviese. Asistentė -- jaunutė mokytoja. Mums, vyresniųjų klasių mokiniams, ji mokytoja tik oficialiai. Šiaip -- Janina.

Tad atsakinėju žodžiu. Užkliūva eilėraštis. Eilėraštis paprastas: Puškino "Pavasaris". Tik kad aš jo ir skaitęs nesu. Ką čia kalbėti apie deklamavimą. Staiga prisimenu moku gi aš "Pavasari". Tik ne Puškino, o Marsako.

Snieg rastajet,

Snieg rastajet --

Eto novast ne prostaja.

1992. VII.8 d.

Eto novast velikaja -- Nastojasčaja vesna.

/ Sniegas ištirps, sniegas ištirps - tai naujiena ne prasta, tai didžiulė naujiena - tai tikra vasara/

Išpyskinu ir stoviu. Egzaminatorius pažiūri idėmiai į mane ir, matau iš tolo, rašo stambų dvejetą. Asistentė Janina žiūri į mane su galesčiu. Atsidūstu ir išeinu.

Pertraukos metu Janina prieina ir bando raminti: -- Gal rašomojo bus keturi.

-- Ką tu, brangioji, gal nežinai mano santykių su rusų kalba.

Pasirodo, žinanti. Nematant egzaminatoriui, Janina paima mano rašomąjį ir iš vienuolikos klaidų palieka dvi. Ketvertas užtikrintas -- egzaminas išlaikytas.

Geometrijos egzaminas. Vertas dėmesio. Prieš egza-miną einam pas sargienę paimti "ant drasos". Tenesipik-tina dabartiniai mokytojai ir mokiniai. Taip buvo. Ne visi tą darė, darėm tik mes - "karo vyrai". "Toks buvo gyvenimas", kaip sakyti prancūzas.

Priešais kaip tik išėina geometrijos mokytojas. Mes žinom, kur jis buvo, jis žino, kur mes einam. Bet "naivus nežinojimas" geriausia.

"Pasidrasinęs" laikau egzaminą. Teorema.

-- Kampas A, kampas B, -- aiškinu. Tik pats nelabai suprantu, ką aiškinu, tai kaip supras kiti. Mokytojas, irgi "pasidrasinęs", pakyla ir prieina. Kužda man į ausi: "A, B, A, B, o tau išėina tik b..." Ir garsiai:

--Sėsk.

Tai vėl suklupau? Pasirodo ne. Mokytojas rašo trejetą ir dar teskia riebų taską. Tegyvuoja "pasidrasinusių" soli-darumas. Tik su trigonometrija nepralendu. Pataisa. Tad tokie sudėtingi buvo tie paskutiniai metai gimnazijoje.

Egzaminų metu įvyksta dar vienas "egzaminas". Mūsų grupelė sėdim lauke ir "zubrinam". Visų pavardės prasi-deda raide "V", tad ir egzaminuojami būsim paskutiniai.

Šilta, gražu, tikras pavasaris. O medžių žydėjimas, o paukščių čiulbėjimas... Ne veltui gimnazijos parkas nuo senovės garsus. Net mintys apie visokias negandas nutol-sta. Apie mirtį tuo labiau. O mirties šešėlis jau sklando.

Netoli mūsų, už žemos tvorėlės, sėdi sandėlininkas ir naikintojas, saugas šį sandėlį. Mat sandėlis valdiškas, ja-me supilti "pyliavų" grūdai.

Prie sandėlio dviračiu privažiuoja vaikinukas. Jaunas, marškinių apykaklė ištraukta ant švarko (tais laikais ma-dinga buvo). Nieko nuostabaus, kad privažiuoja. Autobū-sai nekursuoja, tad daug kas tyko mašinų, vežančių grūdus kad patektų į miestą. Vaikinas irgi klausia:

-- Mašinų šiandien nebuvo?

-- Nebuvo, -- atsako sandėlininkas, -- laukiam.

Naikintojas tuo tarpu atsistoja ir eina link sandėlio. Ir čia vaikinas išsitraukia pistoletą ir šauna. Naikintojas krinta, mes susigūžiam. Sandėlininkas bėga musų link. Vaikinas šauna ir į jį. Vėliau pasuka prie savo dviračio. Sandėlininkas suklupęs patvoryje šaukia į mūsų pusę:

-- Padėkit! -- Lyg mes galėtume kuo nors padėti.

Vaikinas suklusta, greitai sugrįžta ir dar šauna. Paskui nuvažiuoja.

Du lavonai. Naikintojas -- tai aišku, o apie sandėlį-ninką žinom tik tiek, kad anksčiau gyveno kaime, vė-liau pabėgo į miestelį. Ką jis pridirbo tam kaime, neži-

SENIAUSIAS KANADOS ŽVEJYS

Kanadoje, Britų Ko-lumbijoje seniausias tebe-dirbantis komercinis žve-jys Charles Owen yra 96m amžiaus, gyvenantis palei Fraser River pakraštį, kurį vingiuoja per vidurį B.C. provincijos, kol pasie-kia Ramųjį vandenyną (Pa-cific Ocean). Upė pagarsė-jusi visame pasaulyje geros rūšies ir gausa zuvimis, ypač lašiša, čia vadinama salmonu.

Charles Owenas nusi-pirko sau pirmąjį žvejybi-nį laivą būdamas 16m. amžiaus, už 500 dolerių. Tai buvo 1913m. ir minė-tą sumą jis užsidirbo per visą sezoną žvejojamas su kito laivo igu'a.

Per I-ąjį Pasaulinį ka-rą 1914-1918m. jis tarna-vu kariuomenėje ir sugri-žęs iš jos pabandė ūkinin-kauti Fraser slėnyje, bet žvejybą jį traukė atgal į vandenyną ir jis nusipirko kitą laivą gaudyti lašišoms

Šį pavasarį Charles Owen išigijo penktą savo laivą, 30 pėdų ilgio, kurį jam pagal užsakymą pasta-tė laivininkai specialistai netoli Vancouverio. Laivas pavadintas žuvusio Charles brolio atminimui "Buckshot" kuris buvo laivo kapitonu per I-ąjį Pasaulinį karą ir zuvo jaunas.

Dabar kanadietis Char-les Owen pradėjo naują žvejybos sezoną, naujame laive, būdamas 96 metų amžiaus.

/Alvyn Ewards, "Canadian Scene", Issue 1364, 1992, Vertė B.N./

SULAIKOMA ŽVEJYBA KANADOS PAKRAŠČIUOS

● Vykstant katastrofiškam žuvų nykimui Labradore ir Nefoundland'o pakraš-čiuose, Kanados vyriausybė nutarė sustabdyti 18 mėne-sių laikui žvejybą minėtose vietovėse. Darbo nustoja apie 20.000 komercinių žvejų, kuriems paskirta kompensacija.

nom. Štai tau ir pavasariška "idilija".

Egzaminai baigiasi. Vėl vasara. Ši kartą dar nerames-nė. Jeigu anksčiau galvodavom: "Gal praeis?", tai dabar žinom: "Nepraėjo". Zigmas - Sapnas jau miške. O kas laukia mūsų? Ir aš galvoju, ir vis dairausi į šalis.

Be savų bėdų, atsiranda dar ir ne visai savų. Mat Zigmas nelabai nori būti Sapnu ir vis glaudžiasi prie na-mų. Triukšmas dėl bunkerio truputį aprimo, tad Zigmui - Sapnui visai nesinori eiti į mišką. Visą bėda, priesaika jau duota. Vieną dieną per mišką ryši laiškas: "Sapnui prisistatyti ten ir ten..." Pasirašo: Tėvūnijos vadas -- Kiele. Štabo viršininkas -- Dikas.

Zigmas - Sapnas kelintą syki žiūri į mane: -- Gal tu nuvažiuok.

Atsidūstu, imu dviratį ir važiuoju. Susirandu Kiele, susirandu ir Diką.

Jie trumpai ir aiškiai:

-- Tegul prisistato, o jeigu ne, tai kaip priesaikos laužytojai PKLT sprendimu...

Aiškiau nereikia. Ir Zigmas galutinai tampa Sapnu. O kad namai negundyti, iškeliamas į 3-ią būrį -- pas "paka ruoklius". Mat vadas Pakarklis, tai ir pasišaipo kartais vyrai. Iškeliamas kuo toliau nuo namų.

Dar vienas areštas. Anksti ryte prisistato Pranas su visu būriu naikintojų. Išbado visus pasalius, vėliau pasi-ima mane ir einam. Vaikštom visą mielą vasaros dieną. Koks to vaikščiojimo tikslas, nesuprantu. Naikintojai lan-do po sodybas. Juos gal pavaišina, gal patys pavagia ką nors valgomą, o man -- nė agunos grūdo. Vis lauke ir lauke. Dar ir sargybinių palieka.

Vėlai vakare einame į miestelį. Ši syki "moraliai ap-dirbinėja" vienas iš naikintojų:

-- Mes tai miegosim lovose, o tu rūsyje šalsi ant akmenų.

-- Ką padarysi, šalsiu, -- atsakiau. Žinau, kad jis nemeluoja. Mat tie laikai, kai naikintojai kovojo dviem frontais -- su utelėm ir miškiniais, baigėsi. Dabar liko tik miškiniai. O ir tie daug silpnesni. Jau neruošia mies-telių puolimų. Tad ir naikintojai išlindo iš Kauko namo ir susiorganizavo bendrąbutį. Su lovomis ir patalyne. Ir ko jiems neorganizuoti. Negi mažai lieka išvežtu žmonių turto. Tai naikintojų "karo trofėjai".

Pašakyta -- padaryta. Įkiša mane į šaltą rūšį. Šiaip taip užsnūstu. Atsilepieja dienos kelionė. Atsibudęs gir-džiu -- gatvėje didžiausias triukšmas: ūžia mašinos, aidį žingsniai, girdisi rusiška kalba. "Stribinyčioj" irgi bilda. Aišku, kad "tablacija".

Ryte tardymas. Ir vėl mano "mylimasis" Pranas. Su juo dar vienas. Ši syki antausių neišvengiu. Bet tai nieko. Būna dar blogiau. Taip kelias dienas.

Vieną dieną atsiranda komsorgas. Užšoka ant stalo ir tabaluoja kojomis (mat ūgio mažo). Vėliau šaukia:

-- Tokiems ne vjeta tarybinėje mokykloje, tokiems vieta....-- lyg aš pats nežinočiau, kad man ne vieta "tary-binėje mokykloje". Tik kad tu "netarybinių" mokyklų nėra. Kiek dairausi, vis "tarybinės" ir "tarybinės". Tai kur man dingti?

Dar po dienos paleidžia. Vis dėlto Dievas mane saugo nors aš ir nelabai uolus jo garbintojas. O gal Dievulis dėl to mane ir myli, kad neįkyriu Jam.

Namuose jau rimtai galvoju. Vienas sykis nemeluos. /nukelta 4 psl. ....//

Kai kanadiečiai dirba drauge, mes galime pasaulyje pakilti ir laimėti.

Kad sektusi šių dienų pasaulyje, kanadiečiai turi būti pa-jėgūs varžytis, nes mūsų darbai tiesiog nuo to ir priklauso. Save paruošt per mokymąsi padės mums konkuruoti ir užsitikrinti norimą gerovę sau ir savo vaikams.

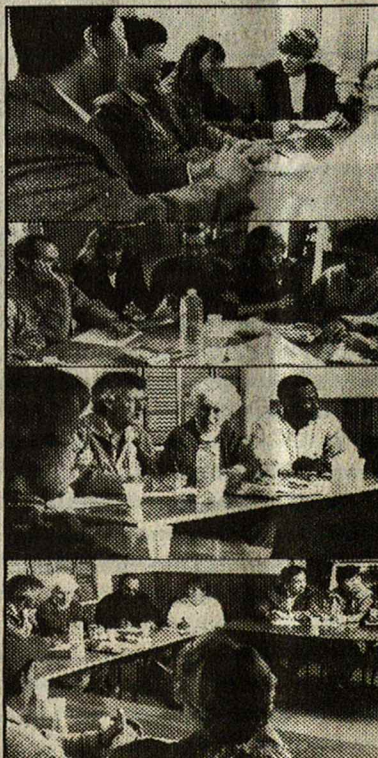
Mes turime save investuoti būdami krašte, kuris sako... taip, mes galime.

Visi žino, kad maža bendrovė Reginoje negali konkuruoti pa-saulinėje rinkoje. Taip jau yra - kiekvienas, išskyrus Les Hulics-ko, Sweep Rite Manufacturing Inc. prezidentą. Jo aukštos tech-nologinės kokybės, atnaujintos mechaninės gatvių šlavimo mašinos valo gatves visame pasaulyje, ir tai sudaro šios bendrovės 75% pardavimą.

Taip, mes galime. Tam mes turime įrodymų.

Kanadiečiams sekasi kiek-vieną dieną. Daug pavienių asmenų ir verslų pergyvena pasisekimą... patirdami naudą pavieniai asmenys, ar bend-ruomenės, kuriose jie gyvena, taipgi ir Kanados pramonė. Šimtai Kanados bendrovių pa-siekia išskirtinės tarptautinės sėkmės. Jos organizuoja dar-bus, atskleidžia naujas specia-lybes ir galimybes tūkstančiams kanadiečių ir tuo sukuria ka-nadiečių gaminiams rinkas visame pasaulyje.

COMMUNITY TALKS

Gerovės ir klestėjimo iniciatyva tvarkanti grupė ruošia darnumų paremtą planą veiklai, kuris ka-nadiečiams bus pristatytas rug-sėjo mėnesį. Kanadiečiai mums yra pasakę, kad jie nori daly-vauti šio veiklos plano paruo-šime. Mes klausėmės... Per visą eilę "Bendruomenės pokalbių" tūkstančiai žmonių iš 186 visos Kanados bendruo-meninių apylinkių siūle savo sumanymus. Jie kalbėjo apie tai, kaip uždegti norą lenkty-niauti stovint prieš galimybes konkuruoti ir mokytis. Jie kalbėjo ir apie tai kaip tęsti gyvenimo lygį ir kartu užsitikrinti ekonominę ateitį. Jie priėjo išvados, kad kiek-vienas iš mūsų turi šlimate procese dalyvauti... ir kad valdžia klausosi.

Taip, mes galime. Mums užtenka pajėgumo pasiekti laimėjimus.

Jau turime darbo, koopera-vimo su kitais pasaulinio mas-to pasiekimuose taikos palai-kyme, medicinoje ir erdvių ty-rinėjimuose. Dabar su verslų, darbo jėgos, vyriausybės pa-galba, su akademineis ir so-cialinėmis grupėmis, dirbdami visi kartu, galime pasiekti ge-rovę tarptautinėse konkuren-cijose. Bet čia yra vienas kriti-nis veiksnys: Kanados galutinis potencialo rezultatas priklauso nuo kiekvieno individo įsipa-reigojimo būti geriausiu kanadiečiu.

ANITA LÉGER, QUEBEC

"Aš persikėliau į Kvebeką tu-rėdama Ontario mokytojos pa-žymėjimą. Keletą metų aš ten tegalėjau dirbti tik kaip atsar-ginė. Aš žinojau, kad bus labai sunku gauti pastovų nuolatinį darbą, jeigu aš nepersikvalifi-kuočiau. Todėl aš įsigijau Kvebeko pažymėjimą. Dabar aš dirbu kaip nuolatinė moky-toja, gaunu geresnį atlyginimą ir esu įsitikinusi, jei jūs norite ateity geriau gyventi, jūs turite prisitaikyti ir moksle. Man tai apsimokėjo".

Taip, mes galime. Mes turime žmonių.

Jau pats laikas mums savo energiją nukreipti labai svarbiam ekonominiam reika-lui... ir save paruošti didesnės gerovės atečiai.

Taip, mes galime!

Canada

Lietuvių Namų Žinios

● Birželio mėn. 6 d. daiktų išpardavimas, suorganizuotas LN pagalbinį Moterų ir Vyrų Būrelių, kartu su tautinių šokių ansambliu ATŽALYNAS, davė \$ 748- pelno (atskaičius išlaidas). Pelnas paskirtas Lietuvių Slaugos Namų statybai. Nuoširdi padėka visiems prisidėjusiems prie šio renginio pasisekimo.

● Birželio mėn. 14 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 110 žmonių. Svečių knygoje pasirašė 2 iš Kauno, 1 iš Vilniaus, iš St. Petersburg Fla., JAV- Pr. Kraujalis. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos pirm. Vytautas Kulnys.

● Birželio 21 d., sekmadienio popietėje, Tėvo Dienoje, dalyvavo 160 žmonių. Svečių knygoje pasirašė Antonio ir Helena Dudzevičiai iš Sao Paulo, Brazilijos, N. Kaveckienė iš Čikagos. Tėvus pasitiko ir gėlele bei taurele apdovanojo dvi jaunutes atžalynietės Katrytė ir Karolina Benoitaitės. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos narys Balyas Savickas.

● LN valdyba širdingai dėkoja Kauno Muzikos Ansamblio meno vadovui skt. Petru Venslovui už padovanotą knygą "Lietuvos istorijos paminklai".

● Parduodami geros kokybės stalai ir kėdės: stalai \$10, kėdės \$3-5. Skambinti LN raštinei tel: 532-3311. Stalai ir kėdės yra idealūs baldai vasarnamiuose, žaidimų kambariuose, garažuose ir t.t.

● Primenama, kad 16-toji LN polsio stovykla vyks rugpjūčio mėn. 8-16 d.d., Tėvų Pranciškonų stovyklavietėje KRETINGA. Daugiau informaciją galima gauti kreipiantis į stovyklos komendantą A. Sukauską tel: (416) 244-2790 arba LN Vyrų Būrelio pirm. T. Stanulį tel: 532-3311.

Slaugos Namams aukojo:

\$748 - LN Moterų ir Vyrų Būreliai, kultūrinė komisija ir tautinių šokių ansamblis ATŽALYNAS; \$50 - Danguolė Šerienė a.a. Jono Grinsko atminimui.

\$200 - D.L. Laurinavičiai a.a. Antano ir Stasės Gindrenų atminimui; \$50 - Sesuo ir svainis a.a. Kazio Kiaunės atminimui; \$25 - V.L. Pevcevičiai a.a. Jono Grinsko atminimui.

Iš viso statybos fonde yra \$805,548.

Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siunčiant tiesiog šiuo adresu: LABDAROS FONDAS, Lietuvių Slaugos Namai, 1573 Bloor St., W. TORONTO, Ont. M6P 1A6.

● Toronto Lietuvių Pensininkų Klubas rengia gegužinę liepos mėn. 15 d., 11 v.r. - 4 val.p.p. HIGH PARKE, aikštės nr. 26. Programą atliks Algis Stulgys. Bus paruošti šilti pietūs bei kitos įvairybės. Bilietus galima įsigyti pas T. Kobelskiene, užsiskaitant tel: 760-8003, P. Jutelį tel: 766-6437.

● Prisiskinti patiems vaisių, uogų ir daržovių, galima, pigiai ir maloniai, specialiuose Ontario ūkiuose. Braškes galima rinkti birželio pabaigoje, skinti slyvas - rugsėjo pradžioje.

Toks derliaus nuėmimas ypatingai vertingas didesniems seimoms arba tiems, kurie verda uogienes žiemai. Vaisių gaunate beveik už pusę kainos. Taip pat padarysite malonumą ir savo vaikams, supažindindami juos su ūkio aplinka.

Geriausias skynimo ir rinkimo laikas yra ryte arba vėlyvą popietę, kuomet oras vėsesnis. Atvykdami į ūkį, pasiimkite skrybėlės ir tepalo nuo saulės spindulių ir perkaitinimo.

Yra išleistos brošiūros su adresais kur randasi tokie ūkiai ir ką juose galima skinti. Jas galite gauti veltui užsisakant tel: 314-0944 Toronte arba kiekviename Ontario "Travel Information" Centre.

/Canadian Scene, Issue 1361, 1992./

KANADOS LIETUVIŲ

FONDO METINIS

SUSIRINKIMAS

/ tęsinys /

Stipendijų klausimas.

Kanados Lietuvių Fondo stipendijų skirstymo taisyklės: KLF taryba, pasiremama fondo statuso 45 paragrafu, nustato šias taisykles, kuriomis vadovaujantis stipendijų skirstymo komisija jas skirsto.

A/ Bendrieji nuostatai.

1) Visos skiriamos stipendijos yra vienkartinės/ tiksliai vieniems metams/. 2) Kiekvienas prašantis stipendijos, turi užpildyti "Stipendijoms" prašymo anketa" ir pridėti mokslo institucijos, kurią prašantis lanko, pažymėjimą, kad jis tikrai yra studentas. 3) Prašantieji stipendijos testu studijas, pristatymo mokslo metų baigimo pažymėjimą su pažymiais arba mokslo institucijos pareiškimą, kad studentas mokslo metus užbaigė sėkmingai.

B/ Stipendijos universitetinėms studijoms Kanados lietuviams, ar lietuvių kilmės kanadiečiams /Kanados piliečiams, ar gavusiems leidimą gyventi Kanadoje/ studijuoti bet kurią mokslo sritį, duodant pirmenybę studijuojantiems lietuviams Kanadoje, Lietuvoje, ar bet kuriame pasaulio universitete.

C/ Stipendijos besimokantiems gimnazijoje - Vasario 16 Dienos gimnazijoje Vokietijoje, ar bet kurioje gimnazijoje Lietuvoje/. 1. Kanados lietuviams, ar lietuvių kilmės kanadiečiams /Kanados piliečiams, ar gavusiems leidimą gyventi Kanadoje/ pradedantiems ar tęsiantiems mokslą gimnazijoje.

D/ Stipendijos ruošiantiems mokslinius darbus/ daktarines, magistro tezes ar kitokias studijas, ar knygas/ liečiančius Kanados lietuvių gyvenimą ir jų įnašą į Kanados mokslinį, ekonominį ar kitokią gerbūvį. 1) Kanados lietuviams, ar lietuvių kilmės kanadiečiams /Kanados piliečiams, ar gavusiems leidimą gyventi Kanadoje/ lietuviams, Lietuvos ar kito krašto piliečiams. 2) Bet kurios tautinės kilmės kanadiečiams /Kanados piliečiams, ar gavusiems leidimą gyventi Kanadoje/.

E/ Stipendijos ne lietuvių kilmės kanadiečiams, ar kurios kitos valstybės piliečiams gali būti skiriamos tiksliai tais atvejais, jei tai liečia Lietuvą ar lietuviškumą. Visais kitais atvejais, Stipendijų komisija prašymus perduoda Kanados Lietuvių Fondo tarybai.

F/ Baigiamieji nuostatai. Stipendijų skirstymo komisija praneša stipendijų paskyrimo rezultatus KL Fondo tarybai. Šias naujas taisykles, paruoštas 1991.11.12d., pasirašė: Dr. A. Dailidė, Alg. Vaičiūnas ir P.P. Lukosevičius.

Dr. A. Dailidė susirinkime išskleidė klausimą: kaip patikrinti gaunamus iš Lietuvos studentų prašymus stipendijoms gauti? Ar prašantieji ištikimų yra lietuviai ir ar jiems yra reikalingos stipendijos? Ši reikalą turėtų išspręsti Fondo taryba, susitarusi su Lietuvos Respublikos švietimo ministerija.

Šių metų laikotarpyje (1986-1991) KL Fondas stipendijoms paskyrė \$67, 476.75 ir \$524,197.60 išeivijoje lietuvių išlaikyti.

1991 metų bendro pelno pajamų paskirstymas.

KLB krašto valdybai \$55,350, Toronto archyvu muziejui \$6,000, PLB valdybai, \$1000, KLB Toronto Apylinkės valdybai \$1,000.

Ivairiom organizacijom, sporto klubams, chorams, tautinių šokių grupėms, skautams, stovykloms ir kt. viso \$87,000. Specialiems projektams ir humanitarinei pagalbai išmokėta, \$5,000, mokėtina, \$26,520, viso, \$31,520.

Iš 1991 metų bendro Fondo pajamų \$126,078.72, be stipendijų fondo, išdalyta lietuviškai veiklai \$118,520. Kasoje liko pajamų likutis \$7,559.72.

Grįžtant prie KL Fondo šūkio: "Kapitalas Lietuvai - palūkanos lietuvių". Kaip minėta, anksčiau ar vėliau ši teisiška pažada, reikės išpildyti. Tuo reikalu KL Fondo taryba turėtų tiksliai išsiaiškinti su Kanados valdžios istaigom, kokie yra įstatymai sukaupto kapitalo perdavimui kitai valstybei. Gavus tikslas informacijas, pradėti pasitarimus su Lietuva. Neturint tikslų žinių, susirinkime tuo klausimu praleistas laikas nieko neįsprendė, kadangi Fondo vadovybė

LIETUVIŲ

TAUTODAILĖS

INSTITUTAS

Lietuvių Tautodailės Institutas šiais metais rengia savo narių visuotini suvažiavimą RUGSĖJO mėn. 19 d., GANANOQUE, Ont., dail. Antano Tamošaitis erdvioje rezidencijoje, 325 Elizabeth Dr., K7G 1P6.

Suvažiavimo metu numatoma spalvotų margučių piešinių - originalų paroda. Juos atsivežė A. Tamošaitis iš Lietuvos 1944m. Taip pat numatoma surengti išeivijos lietuvių margučių parodą. Margučių marginimo menininkės yra kviečiamos parodoje dalyvauti su savo margučiais.

Sekmadienį, po suvažiavimo programos rugsėjo 20d. bus prarvestas margučių dailės ir technikos seminaras, kuriame kviečiamos dalyvauti patyrusios margintojos. Seminaras bus filmuojamas, taip pat rodomos ir seniau padarytos vaizduotės.

Margučių dokumentacija prisidėtų prie margučių tradicijos populiarinimo, rodant vaizduojamas liuanistinės mokyklos ir visuomenės.

Daugiau informacijų gausite pas LTI pirmininkę Aldoną Veselkiene 216 Brock st., GANANOQUE, Ont., Canada K 7G 1K4 tel.(613) 382-8448

tuo reikalu neturi jokių žinių.

Per vieną narę igaliojimo rašte buvo išskeltas red. Birutės Nagienės pasiūlymas paskirti bent vieneriems metams paramą Lietuvos Generaliniam Konsulatui Kanadoje pasamdyti sekretorėi. Konsulas Haris Lapas pareiškė, kad jis tos paramos neprašė, o Konsulate jau dirba gera patyrusi sekretorė. (Pasiūlymas buvo padarytas todėl, kad kai kurie "NL" skaitytojai pageidavo, jog Konsulato sekretorė kalbėtų lietuviškai ir siūlė kad ir daliniam laikui papildomą sekretorę. B. Nagienė).

Susirinkime Hamiltono KLB Apylinkės naujo fondo atstovų paskirtas tarybos narys Bronius Saplys, vietoje pasitraukusio Jeronimo Pleinio.

Revizijos komisijos narys Stasys Dargis padarė pranešimą: "Revizijos komisija, patikrinusi KLF knygvedybą ir dokumentaciją, randa, kad atskaitomybės knygos vedamos tvarkingai, išskyrus pastabą apie pašalpų skyrimą ir išdavimą, nes nėra jokių paaiškinimų, kaip tie pinigai buvo panaudoti".

St. Dargis ta proga pateikė ir bendro pobūdžio minčių dėl KLF aukų skirstymo. Pabrėžęs šeimos svarbą lietuvių išlaikyme, ypatingai pabrėžė, kad "Šeštadienine mokykla yra tik slenkstis į savąją kultūrą. Gimnazija pilnai at-

lieka auklėjimo darbas. Jau virš 40 metų Vokietijoje veikia VASARIO 16 Gimnazija, vienintelė mokykla, auklėjanti lietuvišką jaunimą lietuviškoje kultūroje. Kažkaip iki šiol pro pirštus į šią mokyklą buvo žiūrima net bendruomenės atstovų tarpe. Kad padėtis keičiasi, pajuto laikraščių redaktoriai... Būti bendradarbiu, reikia mastyti lietuviškai, kalbėti lietuviškai ir rašyti lietuviškai.

Prieš kurį laiką, spaudoje tilpo žinutė, kad 150 jaunuolių Lietuvoje nori studijuoti Vasario 16 gimnazijoje... Šalia lietuviško auklėjimo ten galima išmokti 3 ar 4 svetimas kalbas. Ir tai labai svarbu. Prieš porą metų, viena lietuvių Kanadoje gavo darbo pasiūlymą su alga 40.000 metams, bet reikėjo kalbėti ir rašyti prancūziškai, o ji moko tik anglų kalbą.

"Jis isitinkings, kad Lietuvių Fondul reikalinga dabar rasti balansą tarp organizacinės ir kultūrinės veiklos ir pagal tai spręsti pašalpų ir aukų paskirstymą, juos koordinuojant, nes šalia Lietuvių Fondo lietuvių didelėmis sumomis remia lietuviškieji bankai Kanadoje, Toronto Lietuvių Namai, kairurios organizacijos bei stambūs pavieniai aukotojai".

Stepas V a r a n k a

● Šių metų KARAVANAS vyko Kanados 125 m. jubilėjaus ženkle. Lietuviai dalyvavo VILNIAUS Paviljonu Prisikėlimo P-jos patalpose.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkute) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui prašome skambinti

Tel: 233-4446

Narys "Better Business" bluro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauglis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480

Lilija Pacovitchienė - telefonai (416) 533-1121, (516) 853-3882

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauglis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

LIETUVIŲ KREDITO PARAMA KOOPERATYVAS

MOKA:

5.50% už 90 dienų term. indėlius
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius
5.75% už 1 m. term. indėlius
6.25% už 2 m. term. indėlius
6.75% už 3 m. term. indėlius
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
7.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.50% už 2 m. GIC invest. pažym.
8.00% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
7.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
8.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.25% už OHOSP (variable rate)
5.25% už taupymo sask. (gyvybės drauda)
5.00% kasd. pal. sask. virš 10,000
3.50% už kasd. pal. čekių sask.
3.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sask.
(US dol. Sav. Acc.)

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI - DAUGIAU 95 MILIJONŲ DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydįje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook, Mastercard, cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross).

Kredito kortelė SU "PARAMOS" vardu

KASOS VALANDOS: pirm., antr., ir treč. nuo 9 v.r. - 3:30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 val.r. - 8 val.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. - 1 v.p.p. BŪSTINĖ: Lietuvių Namai-1573 Bloor Str., West, TORONTO, Ont. M6P 1A6, tel: 532 - 1149. TELEFONAS: 532 - 1149.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 5.50%
180-364 d. term. ind. 5.50%
1 metų term. indėlius 5.75%
2 metų term. indėlius 6.25%
3 metų term. indėlius 6.75%
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.25%
1 metų GIC-met. palūk. 7.00%
2 metų GIC-met. palūk. 7.50%
3 metų GIC-met. palūk. 8.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP 6.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 7.00%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 8.00%
Taupomąją sąskaitą 5.25%
Kasd. pal. taupymo sask. 5.00%
Kasd. pal. čekių sask. iki 3.50%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas
nuo 10.75%
Sutarties paskolas
nuo 10.75%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 8.50%
2 metų 9.00%
3 metų 9.50%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 8.25%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Šių metų "NL" Spaudos Vakare AV P-jos saleje gėle apdovanojami ilgamečiai "NL" talkininkai: A.Čepulis, A.Girdzius, A. Kalvaitis ir J.Babrauskas. Prisega Vida Matukienė. Žemiau - talkininkas Alb. Urbonas, "NL" administratorius - Aug.Mylė praveda loteriją. Toliau - šokių muzikos pravedėjas J.Sulmistras.

mo į Lietuvą ir darbo/jau-niems/ sąlygas; c) remti visokeriopą pagalbą atsista-tančiai Lietuvai; d) rūpintis išeivijoje spaudos, kultūros, švietimo, socialiniais reika-lais; e) teikti teisingą in-formaciją ir f) jungti visus lietuvius į bendrą veiklą. Jaunesnios kartos spe-cialistai savo pranešimais suvažiavimą padarė įdomes-niu, o JAV LB Krašto V-bos pirm.V.Maciūno ir Pa-saulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm.P.Micka-us dalyvavimas suteikė iškil-mingumo. Suvažiavimą rengė LB Daytonos A-kės valdyba.

• AUDROS tautinių šokių grupės šokėjai Lietuvių Klubo kieme birželio 6 d. suorganizavo vartotų daiktų išpardavimą, kurio pelnas skiriamas kelionei į IX Tautinių Šokių Šventę Čikagoje. Š.m. liepos mėn. 5d.

chicago

DVI REIKŠMINGOS PARODOS BALZEKO LIETUVIŲ KULTūros MUZIEJUJE

Š.m.birželio mėn. 26 d. buvo atidarytos dvi ypatingos parodos Balzeko LK Muziejuje.

Pirmoji - retų antikinių ir naujesnių laikų žemėlapių paroda "KINTANČIOS LIETUVOS SIENOS: 800 METŲ KARTOGRAFINE APŽVALGA". Parodoje pamatysite daug kartografinių retenybių - eksponuojami Ptolomėjaus (1541), Munster'o (1550), Mikalojaus Radvilos (1613) Lietuvos ir Rytų Europos žemėlapiai, modernūs įvairiose šalyse išleisti Lietuvos ir Europos žemėlapiai.

Antroji - "AMERIKOS LIETUVIŲ PATRIOTINIAI PLAKATAI 20 a.PRADŽIOJE". Čia eksponuojami vienkartiniai 1918-1935 metais Augustino Laukžemio išleisti plakatai, žadinę lietuvių tautinę sąmonę ir kvietę į pagalbą susikūrusiai nepriklausomai Lietuvos Respublikai.

Abi parodos veiks iki š.m.rugpjūčio mėn.2 dienos. VISI kviečiami atsilankyti, ypač gera proga atvykusiems vasaros svečiams pasidairyti ir po šį Muziejų. Muziejus randasi 6500 South Pulaski Road, Chicago Illinois 60629, tel:312-582-6500.

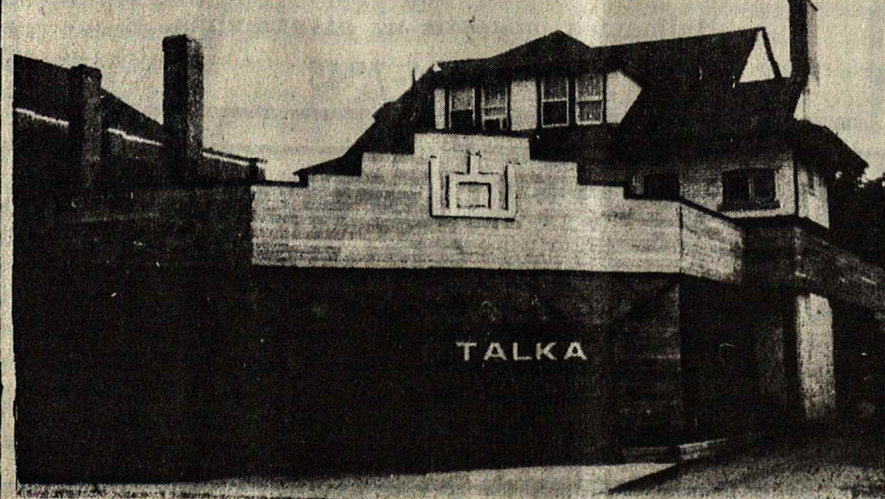

Visos nuotraukos - TONY Photo Studio

1992 m. "NL" Spaudos Vakarą vyr.šeiminkė Marija Ūsienė

VIEŠINIELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

TALKA

"TALKA". LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 36 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sask. iki ... 5%
santaupas 4.25%
kasd.pal.taupymo s-ta ... 3.75%
90 dienų indėlius 6.5%
1 m. term. indėlius 7.5%
1 m. term.ind.mėn.pal. 7%
3 m. term.indėlius 8%
RRSP ir RRIF (pensijos)...5%
RRSP ir RRIF 1 m. 7.5%
RRSP ind. 3 m. 8%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas ... 13.25%
nekiln. turto pask. 1 m. 9%
nekiln.turto pask. 3 m. ... 9.75%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Taikoje"

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

hamilton

• "GYVATARAS" atliko smagią vasarinę programą birželio mėn. 7 d., Jaunimo Centre. Studentų grupės šokiams grojo K.Deks-nio, E.Kairio, M.Tarvy-do ir A.Vaičiūno kapela. Šioje popietėje žiūrovai pavaišinti šiltu maistu, kava ir pyragais. Vyko ir įdomi loterija.

"GYVATARAS"

taip pat atliko programą birželio mėn.29 d. Medžiotojų-Žūkautojų Klubo gegužinėje.

Visi dalyvavę šiuose parengimuose svečiai buvo tikrai maloniai nuteikti ir patenkinti.

• "GYVATARO" ilgametė darbuotoja Genovaitė BREICHMANIENĖ ir jos vyras Petras paminėjo savo vedybinio gyvenimo 50-metį. SVEIKINAME.

florida

• MOTINOS DIENA buvo gražiai paminėta gegužės mėn.10 d. Lietuvių Klube pietų metu, kuriuose dalyvavo apie 270 Klubo narių ir svečių. Programa susidėjo iš R.Mikailienės paskaitos apie Motinos Dienos reikšmę ir sol. O.Armonienės dainų, akomponuojant R.Ditkieni.

Pietų ir minėjimo metu Klubo pirm.K.Jurgėla ir Br.Bartkus platino Lietuvos vaikų pieštas atvirutes, kad paremtų klausos netekusius vaikučius Lietuvoje. Tokių atvirukų parduota už \$600 ir jie pervesti S.O.S Lithuania, Inc organizacijai.

• JAV LB FLORIDOS APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS įvyko balandžio mėn. 25 d., Daytona Beach, FL. Floridos Apygardai, kuri susideda iš 7 Apylin-kių, šiuo metu vadovauja J.Gerdvilienė.

iš St.Petersburg'o dalyvavo suvažiavime St.Petersburg'o A-kės valdyba, 6 rinkti atstovai ir keletas svečių.

Gausus dalyviams suvažiavimas prasidėjo 9 val.ryto. Po invocacijos, mirusių narių pagerbimo ir nutari-mų komisijos bei prezidiumo sudarymo sekė Apygar-dos valdybos ir Apylinkių pirmininkų pranešimai ir jų priėmimas. Pietų metu savo mintis ir apie ateities veiklos gaires pareiškė JAV LB Krašto Valdybos pirm. V.Maciūnas ir Pasau-lio Lietuvių Jaunimo Sąjun-gos pirm. P.Mickus. JAV Kongreso narys Craig T. James pasveikino suvažiavimą ir buvo apdovanotas žymeniu.

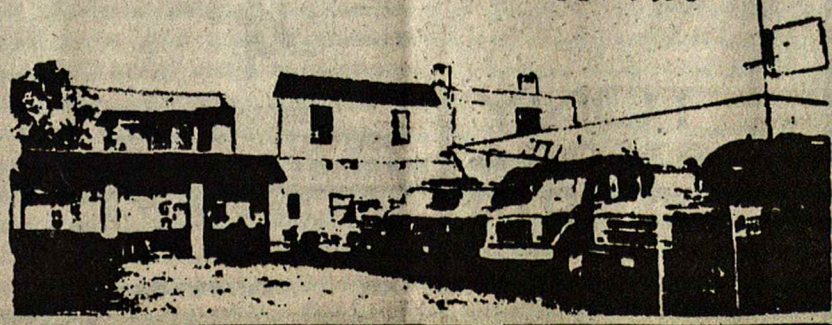
Idomu, kad simpoziume "Pagalba Laisvai Lietuvai" kalbėjo net 6 jaunesniosios kartos profesionalai-lės, dirbę Lietuvoje medicinos, verslo ir švietimo srityse. Jie pasidalino savo patirti-mi ir nuomonėmis su suvažiavimo dalyviais.

Suvažiavimas nutarė:a) dėti pastangas, kad buv. Sovietų kariuomenė būtų galimai greičiau išvesta iš Lietuvos; b) tirti grįži-

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir priimanomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que.

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Koplyčios

* Genovaitė BALAIŠIENĖ savo 65-ųjų metų amžiaus proga buvo pasveikinta AV P-jos salėje š.m.birželio mėn.20d. apie 60-ties artimųjų ir draugų.

Ji priklauso NERINGOS jūrų sauliu kuopai, miečiai taktininkaudavo įvairiuose parengimuose ne tik šauliams, bet ir laikraščiai "NL" bei kitoms organizacijoms.

Šis pagertimas buvo jai didelis netikėtumas, nes ji atvyko, jai nežinant ir jos dukterė iš Belgijos, kuri savo laiką yra buvusi "NL" Spaudos Baliaus karalaite Montrealyje.

Buvo suruoštos geros vaišės prie gražiai parengtų stalų, pasakyti sveikinimai: kleb. J. Aranauskas, S.J. J.Šiaučius, A.Mylės. Įteikta bendra dovana.

Solenizantė visiems nuoširdžiai padėjo.

Grojanč J. Šulmistro parūpintai muzikai, visi linksmi praleido malonų vakarą. Pagerbimą mikliai pravedė Aldona Vaičekauskienė.

SVEIKINAME ! d.

LIETUVIS - NY HOCKEY LYGOS NARYS

Darius KASPARAITIS, gimęs 1972m. spalio mėn. 12d. Elektrėnuose, Lietuvoje, pakliuvo į THE NATIONAL HOCKEY LEAGUE išrinktųjų grupę. Šių metų minimos lygos metraščio rašoma, kad tai gabus, pasaulinio masto žaidėjas, priklausęs Dinamo Moscow lygai, laimėjęs aukso medalių pasaulinėje Olimpiadoje.

Darius Kasparaitis pasižymi greitu čiuožimu, tikslu ritulio perdavimu, gerai orientuojasi žaidimo situacijose. Nepuola į paniką kritiškuose žaidynių momentuose, mėgsta "saudyti", gerai blokuoja smūgi. Atstumia priešininką be baudų. Nėra egoistiskas, veržlus.

Praeitą savaitę jis buvo rodomas Montrealyje TV

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5, tel: 364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
(huv.dr. J.MALICKOS biuras)
1440 St.Catharine St., W.
Suite 701 Tel: 866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St., Ville LaSalle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9-10 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 - 9:30 v.v.
Sėkmadieniais: nuo 10- 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365-0505

ROYAL VICTORIA HOSPITAL,
687 Pine Ave, West,
Montreal, Que. H3A 1A1
Tel: (514)-842-1231, Ext. 1663

H.J. ADOMONIS, M.D., C.M.
4589 Park Ave.,
Montreal, Que. H2V 4E4
Tel: (514)-842-9211.

Dr. A.S. POPIERAITIS
B.A. M.D. MSc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal,
Qué. H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Advokatas ROMAS IŠGANAITIS
822 Ile de France, St.LAMBERT, Que, J4S 1T7,
tel: 465-1538
arba
8606 Central str., kamb.205, LASALLE, Que, H8P 1N5,
tel: 364-4282

Notarė
RŪTA POCAUSKAS-RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1155 rue Metcalfe, Suite 1143
SUN LIFE BUILDING,
Montreal, Québec, H3B 2V6
Fax: 871-1784; Tel: 871-1430.

Montrealio laikraščio NEPRIKLAUSOMA LIETUVA valdyba: sėdi viduryje - v-bos pirm. J.Šiaučius, stovi D.N.Baltrukonis - asis vicep., Aug.Mylė-sekretorius, A.Kalvaitis-parengimų reikalams, G.Alnauskas - sėdų sekretorius, A.Žiukas-ūtkio reikalams, L.Balaišis - izdininkas. Sėdi - talkininkė E.Alnauskienė, red.B.Nagienė, G.Montvilienė - "NL" darbuotoja.

"NL" VALDYBA, DARBUOTOJAI IR TALKININKAI LINKI VISIEMS SAVO BENDRADARBIAMS, SKAITYTOJAMS, RĖMĖJAMS KUO MALONIAUSIŲ VASAROS ATOSTOGŲ ŠIS "NL" numeris yra paskutinis liepos mėnesiui. Laiškai ir korespondencijos priimamos visą laiką.

ekrane ir jo atvaizdas su kitais dviem kandidatais buvo atspausdintas "The gazette" pirmame puslapyje, keli montrealiečiai turėjo progos su juo trumpai pasikalbėti ir palinkėti geros sėkmės NY Islander komandoje.

• Š.m.birželio mėn.14 d. artimieji bičiuliai surengė sol.Antanui Keblui gimimo dienos ir vardinių pobūvį Dainiaus Juro bute. Susirinko apie 35 dalyviai, kurie pasveikino suaktyvininką, įteikė jam dovaną ir linksmi praleido popietę

DĖL MIRUSIŲJŲ PALAIKŲ PERVEŽIMO:

"NL" nr.10, gegužės mėn. 13 d.laidoje buvome paskelbę taisyklę, norint pervežti mirusiųjų palaikus į Lietuvą. Nuo dabar šias procedūras tvarko adv.Jean CANTIN, 10 rue St.Jacques,

kamb.1010 (dešimtame aukšte), Montreal, Que, H2Y 1L3, tel:842-2913
/Tai tas pat adresas, tik adv.P.G.Bouchard perima kitą postą, vietoje jo, dirbs taip pat patyręs adv.Cantin/.

• A.a. Rita KIŠKYTĖ-ROMACK, 62 m. mirė

birželio mėn.24 d. Liko motina Antanina Kiškienė. Palaidota iš AV P-jos bažnyčios. Užuoja artimiesiems.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS
nuo liepos mėn. 1 d. 3-jų kambarių, 1-me aukšte, Verdune. Tel:767-8219.

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA
LIEPOS mėn. 12 d. SEKMADIENI.
KVIEČIA ! TRADICINĘ ŠAULIŲ

GEGUŽINĖ.

kuri ruošiamą
ST. IR G. RIMEIKIŲ VASARVIETĖJE
RIGAUD BAY, Celine St.

Programoje:
Vėliavos pakėlimas, Pamaldos,
LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO DIENA
Muzika, Loterija, Vaišės

VISUS maloniai kviečiame! Valdyba

ASF

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, BIELORUSIJĄ

DABAR SIŪLOME
AIR CARGO
PATARNAVIMAI -
TIK 4⁹⁵ už kg !

(LAIVU - \$4.40 už kg)
Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra nei maksimumo, nei minimumo svorio. Neskaitome už C.O.D.

2600 RUE LEGER, LASALLE
Nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r.-4 v.p.p.
847-0881
Vytautas Gruodis Jr.
/ Teiraujantis raštu- pašto kodas H8N - 1A3 /

- PRISTATOME PER 2-3 SAVAITES
- VISAS VIETOVES
- GARANTUOTAI ŽEMIAUSIOS KAINOS
- PAIMAME SIUNTINIUS IŠ NAMŲ JEI PAGEIDAUJAMA

Lachne Canal

Lapierre St-Patrick

Luger Schenker

Cordner

Super Carrefour Newman

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Taisau ir remodeluoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St.Alexandre
Suite 500 A.
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY rd.
TONY LAURINAITIS
MONTREAL, P.Q. H3W 1X5 Tel. 481-6608

LITAS **MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA**

1475 De Seve, Montreal, Qué. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830

SKYRIUS: 3907A Rosemont Boulv.

AKTYVAS - VIRŠ \$29,000,000. REZERVAS - VIRŠ MILIJONĄ.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. 6 3/4%	Taupymo special 3 3/4%
Certifikatus 2 m. 7 1/2%	Taup. su gyvyb. dr. 3 1/2%
Terminuotus indėlius:	Taupymo kasd. 3 1/2%
1 metų 6 1/4%	Einamos sask. 2%
180 d.-364 d. 6%	RIFF-RRSP term. 1 m. ... 7%
120 d. - 179 d. 5 1/2%	RRIF - RRSP term. 2 m. ... 7 1/2%
60 d. - 119 d. 5 1/4%	RRIF - RRSP taup. sask. ... 3 3/4%
30 d. 59 d. 4%	

IMA UŽ:

Nekilnojamoji turtg - nuo 8 1/2%; Asmeninės - nuo 9 1/2%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

1475 DeSeve		3907A Rosemont	
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	Pirmadieniais	10.00- 2.00
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00		3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00		2.00-6.00

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATŲ ATSIUNTE:

Pr.Berneckas, A.Matusevičius, P.Galdikas, St.Žalodkas, A.Brilvicas, K.Milashus (2 m.), I.Ilevičienė (2 m.), A.Danaitis, A.Janušas, L.Markūnas, E.Juknienė, M.Šniuolis; "NL" RĖMĖJO PRENUMERATŲ IR AUKA:

\$20 - V.Drešeris;

"NL" PRENUMERATŲ IR AUKA:
\$100 - J.Dauderis; \$25 - H.Dauderis;

"NL" AUKAS:
po \$50 - KLB Sault St.Marie A-kės V-ba per V.Kramilių, Z.Kaminsky; \$62 - Gustav Von Černin; po \$20 - X.X., R.Kalvaitis; \$11.50 - A.Sakalas; \$10 - E.Vabalienė; Speciali padėka dr. J.SENIKUI, perdavusiam bostoniškės Lietuvių Enciklopedijos komplektą, kuris bus paskirtas kam labiausiai jo reikia Lietuvoje.

VISIEMS - nuoširdus AČIŲ!

"NL"

EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

MONTREALIS- ZURICHAS- VILNIUS

Išskrendam: RUGSĖJO mėn.22 d., su SWISSAIR iš Montrealio

Grįžtam: Spalio mėn. 7 d., 14 d. arba 21 d.

Kaina: \$1299-(į šią kainą įeina aerodromo mokesčiai ir grįžtant viena naktis pirmos klasės viešbutyje Zurich'e).

Prašoma užsirašyti dabar, kol dar yra vietų pas: Liudą STANKEVIČIŲ, 1053 Cr.Albanel, DUVERNEY, Laval, Que., H7G 4K7, tel: (514) 669-8834.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI • AUTOMOBILIAI • PREKYBA • ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.I.B, DONNA SVRAKA A.I.B.
PETRAS ADAMONIS C.I.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

ZIENKA PLUMBING

24 VALANDŲ PATARNAVIMAS

• LIETUVIAMS NUOLAIDA:

Neimamas mokeskis už atvažiavimą.

TEL.: 254-7846

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

Savininkas - Mike OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Qué. H2A 2A5
Tel: 721-9496; res: 729-2446